



Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Hallinto | Sisäministeriön julkaisuja 2021:5

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 200) tilinpäätös 2020

Sisäministeriön julkaisuja 2021:5

Sisäministeriön
kirjanpitoyksikön
(KPY 200)
tilinpäätös 2020

Sisäministeriö Helsinki 2021

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Julkaisumyynti

Beställningar av publikationer

**Valtioneuvoston
verkkokirjakauppa**

Statsrådets
nätbokhandel

vnjulkaisumyynti.fi

Sisäministeriö

© 2021 tekijät ja sisäministeriö

ISBN pdf: 978-952-324-631-7

ISSN pdf: 2490-077X

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2021

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 200) tilinpäätös 2020

Sisäministeriön julkaisu 2021:5

Teema

Hallinto

Julkaisija

Sisäministeriö

Kieli

Suomi

Sivumäärä

81

Tiivistelmä

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2020 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteumista kuvaavasta toteumalaskelmasta, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.

Asiasanat

tilinpäätös, talous, toimintakertomus

ISBN PDF

978-952-324-631-7

ISSN PDF

2490-077X

Asianumero

SMDno-2020-2057

Julkaisun osoite

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-631-7>

Bokslut för Inrikesministeriets bokföringsenhet 2020 (BFE 200)

Inrikesministeriets publikationer 2021:5

Tema

Förvaltning

Utgivare Inrikesministeriet

Språk Finska

Sidantal

81

Referat

Bokslutet för 2020 för Inrikesministeriets bokföringsenhet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäkt- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor.

Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhällliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.

Nyckelord bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse

ISBN PDF 978-952-324-631-7

ISSN PDF 2490-077X

Ärendenr. SMDno-2020-2057

URN-adress <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-631-7>

Sisältö

1	Toimintakertomus.....	6
1.1	Johdon katsaus	6
1.2	Tuloksellisuus.....	9
1.3	Vaikuttavuus.....	10
1.3.1	Sisäministeriön strategiset tavoitteet 2020–2024	10
1.3.2	Kriisinhallintakeskuksen tavoitteet.....	27
1.3.3	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	31
1.4	Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	31
1.4.1	Toiminnallinen tuottavuus, taloudellisuus ja suoritteiden määrät.....	31
1.4.2	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	35
1.4.3	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	35
1.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	36
1.6	Tilinpäätösanalyysi	41
1.6.1	Rahoituksen rakenne.....	41
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	45
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	52
1.6.4	Tase	54
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	55
1.8	Arviointien tulokset	58
1.9	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	58
1.9.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	58
1.9.2	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	58
2	Sisäministeriön talousarvion toteumalaskelma	59
3	Sisäministeriön tuotto- ja kululaskelma	63
4	Sisäministeriön tase	65
5	Liitetiedot.....	67
5.1	Tilinpäätöslaskelmien liitteet.....	67
6	Allekirjoitukset	81

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Sisäisen turvallisuuden toimintaympäristö on aiempaa monimutkaisempi ja siihen vaikuttavat myös maamme ulkopuoliset tekijät. Turvallisuusympäristön muutokset voivat olla erittäin nopeita. Koronapandemian vuoksi vuosi 2020 oli hyvin poikkeuksellinen maailmanlaajuisesti sekä myös sisäministeriössä ja ministeriön hallinnonalalla. Sisäisestä turvallisuudesta vastaavat viranomaiset varautuivat järjestelmällisesti koronaviruksen leviämisen estämiseen. Kaikin mahdollisin toimin pyrittiin varmistamaan, että suomalaisten arjen turvallisuudesta pidetään huolta kaikissa olosuhteissa.

Hallituksen ja eduskunnan edellyttämät tehtävät ja linjaukset pystyttiin toteuttamaan ja ministeriö saavutti toiminnalleen asetetut tavoitteet keskeisissä tehtävissään eli säädösvalmistelussa, hallinnonalan ohjauksessa sekä kansainvälisissä tehtävissä poikkeusoloista ja koronapandemian aiheuttamista muutoksista ja haasteista huolimatta.

Sisäisen turvallisuuden ylläpito on valtion perustehtävä, johon kohdistuu vaatimuksia koko yhteiskunnan ja hallinnonalan eri toimijoiden taholta. Suomen hyvän turvallisuustason säilyttäminen edellyttää yhtä lailla yhteiskuntapoliittisia toimia kuin muutoksia yksilöiden ja organisaatioiden toimintatavoissa. Julkisten turvallisuuspalveluiden vaikuttavuuden ja laadun kannalta keskeistä on kiinnittää huomiota eri tahojen yhteistyömahdollisuuksiin ja toimintatapojen uudistamiseen. Koronapandemia osoitti sisäasiainhallinnon kyvyn nopeaan ja tehokkaaseen toimintaan nopeasti muuttuvissa tilanteissa sekä henkilöstön kyvyn sopeutua muutoksiin ja valmiuden uusiin työskentelytapoihin.

Kestävän kehityksen ajattelun mukaisesti turvallinen ja vakaa yhteiskunta on edellytys sille, että jokaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin ja hyvään elämään, terveyteen, työ- ja toimintakykyyn, koulutukseen ja työllistymiseen. Kestävässä

turvallisuusajattelussa pureudutaan ongelmien syihin jo ennen kuin seuraukset laajenevat turvallisuushaasteiksi. Sisäministeriö-konserni toteuttaa kestäväen kehityksen sitoumusta, jonka tavoitteena on pienentää hallinnonalan hiilijalanjälkeä sekä tasoittaa väestöryhmien välisiä turvallisuuseroja. Vuonna 2020 selvitettiin hallinnonalan hiilijalanjälki ja määriteltiin tulosohjauksella virastojen toimenpiteet kestäväen kehityksen sitoumuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Keskeinen sisäisen turvallisuuden haaste on laajeneva, monimuotoinen syrjäytyminen. Se lisää yhteiskunnallisten häiriöiden riskiä ja määrittelee suurelta osin turvallisuusviranomaisten tuottaman reaktiivisen palvelun tarpeen. Radikalisoituminen ja ääriliikkeiden voimistuminen voivat olla syrjäytymisen äärimmäisiä seurauksia. Viranomaisten ja oikeusjärjestelmän perusoikeus- ja ihmisoikeuksia kunnioittava toiminta sekä rikoksia ennalta estävät palvelut yhteen sovitetaan. Ne vähentävät myös syrjäytyneiden henkilöiden rikollisuutta. Suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestokyky perustuu järjestelmien kykyyn toimia häiriötilanteissa ja niihin varautumisessa, sekä yksilöiden henkiseen kestävyteen.

Aktiivisella maahanmuuttopolitiikalla edistetään suomalaisen yhteiskunnan elinvoimaisuutta ja toteutetaan Suomen kansainvälisiä velvoitteita. Maahanmuutto on voimavara mm. väestön ikärakenteen, työllisyyden, talouskasvun ja kilpailukyvyn näkökulmasta. Sujuvat, oikeudenmukaiset ja yksilölliset lupa- ja kansalaisuuspalvelut vastaavat yhteiskunnan ja asiakkaiden tarpeisiin. Turvallinen ja toimiva Suomi houkuttelee kansainvälisiä osaajia ja opiskelijoita perheineen.

Työvoiman ja opiskelijoiden maahanmuuton tulosohjaus siirtyi vuoden 2020 alusta alkaen sisäministeriöstä työ- ja elinkeinoministeriöön. Siirrosta sovittiin hallitusohjelmassa ja sillä tavoitellaan työvoiman ja opiskelijoiden maahanmuuton vahvempaa kytkemistä osaksi työllisyys-, koulutus-, elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa. Sisäministeriö vastaa edelleen maahanmuuttopolitiikan ja lainsäädännön kokonaisuudesta, yleisistä lupaedellytyksistä sekä Maahanmuuttoviraston tulosohjauksesta ja resurssien turvaamisesta. Maahanmuuttoviraston toiminnan kehittämistä tuetaan erityisesti sisäministeriön syksyllä 2020 asettamassa Tulevaisuuden Maahanmuuttovirasto -hankkeessa, joka selvittää mm. sitä, millaiset resurssit Maahanmuuttovirasto jatkossa tarvitsee vastataksaan toimintaympäristön muutoksiin sekä yhteiskunnan ja asiakkaiden tarpeisiin.

EU:n komissio antoi syksyllä 2020 uudistuskokonaisuuden, jonka myötä unionin maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaa kehitetään kokonaisvaltaisesti vastaamaan muuttoliikkeen mahdollisuuksien ja haasteisiin. Keskeisiä osa-alueita ovat yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistaminen, suhteet EU:n ulkopuolisiin maihin, paluupolitiikka sekä laillisten väylien saatavuus. Erityisesti sotien, konfliktien, ilmastonmuutoksen, väestönkasvun ja katastrofien aiheuttaman muuttoliikkeen laajuus ja luonne ovat vaikeasti ennakoitavissa, mutta yksi EU:n uudistustyön tavoitteista on parempi analyysi- ja

varautumistoiminta kansallisella ja unionin tasolla. Uudistukseen liittyvää valmistelu- ja vaikuttamistyötä tehdään poikkihallinnollisesti sisäministeriön johdolla.

Syksyllä 2019 käynnistynyttä sisäisen turvallisuuden selonteon valmistelua jatkettiin aktiivisesti vuonna 2020.

Sisäasiainhallinnon uudistetun ohjausmallin (STOM) käyttöönotto saatiin onnistuneesti toteutettua vuoden 2020 aikana. STOM-ohjausmallilla tavoitellaan vahvempaa sisäministeriö-konsernia, koko hallinnonalan yhtenäisempää tulosohjausta sekä konsernin yhteistä tilannekuvaa, strategisempaa ja pitkäjänteisempää suunnittelua ja ohjausta.

Sisäministeriö pyrki aktiivisesti lisätalousarvio- ja talousarvioprosesseissa sekä kehysvalmisteluissa varmistamaan, että viranomaisten toimintakyky varmistetaan myös poikkeusoloissa, uusiin turvallisuusuhkiin voidaan varautua ja sitä kautta kansalaisten turvallisuuden tunne voi vahvistua. Riittävien resurssien pitkäjänteinen varmistaminen on ehdoton edellytys viranomaisten palvelutason säilymiselle ja näkyvälle läsnäololle tulevinakin vuosina.

Sisäministeriö jatkoi aktiivisesti ja pitkäjänteisesti ministeriön lainvalmistelun laadun kehittämistä vuonna 2019 toteutetun ministeriön lainvalmistelun laadun arviointi- ja kehittämishankkeen ehdotusten pohjalta ottaen huomioon hallitusohjelmassa lainvalmistelun laadulle asetetut tavoitteet ja valtioneuvostossa käynnissä olevat kehittämishankkeet.

Työtyytyväisyyden kokonaisindeksin (VMBaro) arvot olivat sekä sisäministeriössä (3,9) että Kriisinhallintakeskuksessa (4,3) hyvällä tasolla. Tulosten perusteella työhyvinvointi on ministeriössä ja Kriisinhallintakeskuksessa yli valtion keskiarvon. Sisäministeriön henkilöstö otti laajasti käyttöön uusia työnteon ja vuorovaikutuksen digitaalisia toimintatapoja koronapandemian aikana.

1.2 Tuloksellisuus

Sisäministeriö asetti vuoden 2020 talousarviossa toiminnalleen sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategian linjausten ja hallinnonalalle asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden pohjalta seuraavat alustavat tulostavoitteet:

Turvallisuuden tunne on korkea

- Hallinnonalan virastojen edellytykset laadukkaiden sisäisen turvallisuuden palveluiden tuottamiseen turvataan
- Viestimme avoimesti ja oikea-aikaisesti toiminnastamme ja välitämme monipuolista tietoa turvallisuudesta

Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa

- Sisäistä turvallisuutta kehitetään strategian mukaisesti vahvistamalla tilannekuvaa, selkeyttämällä toimivaltuuksia ja turvaamalla kriisinsietokyky, ydintoiminnot ja palvelutaso

Kansalliset turvallisuuden uhat torjutaan

- Kansainvälisen turvallisuustilanteen kehittymistä ja ulkoisen turvallisuusympäristön muutoksia ennakoidaan
- Suorituskyvyn kehittäminen muuttuneen turvallisuusympäristön vaatimuksiin varmistetaan

Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä

- Hallittu, työllisyyttä ja talouskasvua tukeva maahanmuutto toteutetaan toimeenpanemalla maahanmuuttopoliittiset linjaukset
- EU- ja kansainvälisissä asioissa edistetään maahanmuuttovirtojen hallintaa

Henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon

- Hallinnonalan ohjausta vahvistetaan ja vastuita selkiytetään ohjauksen kehittämishankkeen toimenpiteinä
- Ministeriön osaamista kehitetään siten, että se tukee tavoitteiden saavuttamista ja ministeriön ydintehtävien hoitamista
- Henkilöstön hyvinvointia ja työturvallisuutta edistetään systemaattisesti
- Ministeriön perustehtäviin liittyviä toimintatapoja ja riskienhallintaa sekä johdon päätöksentekoa tukevaa raportointia kehitetään huomioiden digitalisaation ja uusien teknologioiden kehitys

Sisäministeriö vahvisti suunnitteluasiakirjassaan (Sisäministeriön tavoitteet ja resurssit 2020–2024) sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategian tavoitteisiin pohjautu-

vat ministeriön strategiset tavoitteet vuosille 2020–2024 ja tavoitteiden saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet. Vahvistettujen toiminnallisten tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tämän toimintakertomuksen kappaleessa 1.3.

Sisäministeriön hallinnonalan kirjanpitoyksikköinä toimivat virastot ja laitokset raportoivat toimintansa tuloksellisuudesta omissa toimintakertomuksissaan.

1.3 Vaikuttavuus

Vuoden 2020 talousarviossa sisäministeriön hallinnonalalle asetettiin seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2020:

- Turvallisuuden tunne on korkea
- Ihmiset, omaisuus ja ympäristö ovat turvassa
- Kansallisen turvallisuuden uhkat torjutaan
- Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävää.

Sisäministeriö raportoi toimialansa yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehityksestä hallituksen vuosikertomukseen sisältyvässä ministeriön toimialan tuloksellisuuden kuvauksessa. Tässä sisäministeriön kirjanpitoyksikön toimintakertomuksessa raportoidaan siitä, miten ministeriön toiminta on tukenut yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.

Sisäministeriön hallinnonalan kirjanpitoyksikköinä toimivat virastot ja laitokset raportoivat toimintakertomuksissaan oman toimintansa vaikuttavuudesta.

1.3.1 Sisäministeriön strategiset tavoitteet 2020–2024

Sisäministeriölle vuosille 2020-2024 asetetut strategiset tavoitteet ovat edenneet vuonna 2020 kokonaisuutena hyvin. Strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi on ministeriön osastojen ja erillisyyksiköiden tulossopimuksissa asetettu toiminnallisia tulostavoitteita. Vuonna 2020 suurin osa strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi tulossopimuksissa asetetuista toiminnallisista tulostavoitteista on edennyt pienistä haasteista huolimatta hyvin.

Tavoite 1: Turvallisuuden tunne on korkea

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetettiin sisäministeriössä yhteensä 14 toiminnallista tulostavoitetta. Näistä kuuden tavoitteen toteutus eteni vuonna 2020

suunnitellusti/hyvin. Seitsemän tavoitteen toteutuksessa oli pieniä haasteita ja yhden tavoitteen osalta koronapandemia aiheutti merkittäviä haasteita sen toteutukselle.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Konsernitason ohjaus lisää suomalaisen yhteiskunnan turvallisuutta.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Laillisuusvalvonnan kehittämishankkeen toimenpidesuosituksen täytäntöönpano on käynnistynyt. Uusi laillisuusvalvontaohje on annettu.</p> <p>Säädösvalmistelun kehittämishankkeen ehdotusten toteuttamissuunnitelma on valmistunut ja ehdotusten täytäntöönpano on käynnistynyt.</p> <p>Sisäasiainhallinnon ohjausmallin (STOM) käyttöönotto on edennyt hyvin ja suunnitellusti. Ohjausmalli on huomioitu eri hallinnonalatasoisten ryhmien työssä.</p> <p>ICT-hankesalkun käsittely ja tiedonhallintalain arviointimenettely ovat menossa suunnitellusti.</p> <p>Toimitilajohtamisen kehittämisen toimeenpanoa aloitettiin syksyllä.</p> <p>EU-hankkeissa on edetty suunnitelmien mukaisesti ja EU:n komission palaute on otettu huomioon.</p> <p>Virastojen tukeminen ja ohjeistaminen EU:n sisäasioiden rahastojen hyödyntämisessä on edennyt suunnitellusti.</p>
<p>Sisäisen tarkastuksen laadun parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Ulkoisessa laadunarvioinnissa elokuussa 2019 esitetyt kehityskohteet on toteutettu, Sisäisessä laadun itsearvioinnissa toukokuussa 2020 ei todettu olennaisia puutteita, vaan joitain kehityskohteita.</p>
<p>Tarkastusviranomaistoiminnan laadun parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Euroopan komissio on hyväksynyt varainhoitovuoden 2019 sisäasioiden rahastojen tarkastusviranomaisen työn. Komissio on jättänyt vuoden 2019 työn osalta varauman liittyen komission vuonna 2017 tekemän tarkastuksen lopullisten johtopäätösten mahdollisiin vaikutuksiin. Komission jälkitarkastus on käynnistynyt lokakuussa 2020 ja on edelleen kesken.</p>
<p>Sisäisen tarkastuksen yksikön tehokas työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Vuoden 2020 työsuunnitelma ei toteutunut täysin tavoiteaikataulussa (toteuma noin 70 prosenttia, kun tavoiteaikataulu oli 85 prosenttia). Aikatauluviive on syntynyt tarkastuksiin käytetyn työajan ylittymisestä 2019 ja 2020. Eettisen ilmoituskanavan valmistelua jatkettiin vuoden 2020 loppuun.</p> <p>Suunnitelmasta 2020 EUSA-rahastojen varainhoitovuoden 2018 lisätarkastukset tehty suunnitellusti. Varainhoitovuoden 2020 strategia ja suunnitelma valmis, vuoden 2020 järjestelmätarkastus ja tilintarkastus ovat aikataulussa.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Yhdenvertainen ja tasa-arvoinen sisäasiainhallinto lisää turvallisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Tasa-arvo- ja sukupuolivaikutusten sekä yhdenvertaisuusvaikutusten arviointia säädösvalmistelussa koskevat koulutustilaisuudet on pidetty syksyllä 2020.</p> <p>Hallituksen tasa-arvo-ohjelman pohjalta ministeriön tavoitteet ja niiden toimeenpano käsiteltiin sisäministeriön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatioryhmässä.</p> <p>Ministeriön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteet on käynnistetty.</p> <p>Ministeriön jokaisen virkamiehen tuli suorittaa työyhteisökäyttämisen koulutuspaketti verkossa vuoden 2020 loppuun mennessä.</p>
<p>Uudelleen organisoitu pelastustoimi lisää suomalaisen yhteiskunnan turvallisuutta</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Pelastustoimen järjestämisen uudistamista koskevan lakiesityksen valmistelu saatettiin lausuntokierrosvaiheeseen kesäkuussa. Lakiesitys sisältää kaksi kokonaisuutta: pelastustoimen järjestämisen sekä organisoinnin ja rahoituksen. Valmistelu on tehty osana laajempaa sote-uudistusta, minkä seurauksena valmisteltavia asioita on ollut paljon ja aikataulut ovat olleet erittäin kireät. Pelastustoimen järjestämislakiluonnoksen lausuntokierros päättyi 25.9.2020. Pelastustoimen järjestämislakia koskeva lakiehdotus annettiin 8.12.2020 osana sosiaali- ja terveysministeriöstä annettavaa hallituksen esitystä (Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja hyvinvointialueiden perustamista koskevaksi lainsäädännöksi).</p> <p>Pelastusosasto on onnistunut saavuttamaan uudistukselle asetetut tavoitteet hyvin. Esimerkiksi maakunnallinen pelastustoimen asema on toteutumassa hyvin lainsäädännön rakenteissa. Valtiovarainministeriö on osoittanut sisäministeriölle pelastustoimen uudistamisen johto-, ohjaus- ja koordinaatiotehtäviin momentilta 419.28.70 yhteensä 13,4 miljoonaa euroa. Pelastusosasto on em. määrärahasta myöntänyt noin 2,45 milj. euroa pelastustoimen uudistusta tukeviin yhteistutkimus- ja kehittämishankkeisiin, joiden tarkoituksena on tukea pelastuslaitoksia toiminnan sisällöllisessä kehittämisessä pelastustoimen uudistuksen tavoitteisiin vastaamiseksi. Sisäministeriö on myös asettanut pelastuslaitosten edustajista koostuvan pelastustoimen alueellisen valmistelun vastuuhenkilöverkoston pelastustoimen sisäistä valmistelua sekä toimeenpanon tukemista ja yhteistyötä varten.</p> <p>Hyvinvointialueiden alueellisen valmistelun ohjaus- ja koordinaatiotehtäviin on varauduttu pelastusosastolla määräaikaisella henkilöresurssilla. Valtioneuvoston yhteinen ohjausverkosto (sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, sisäministeriö) on aloittanut työskentelynsä. Loka-joulukuun aikana toteutettiin sosiaali- ja terveysministeriön koordinoimana strateginen harjoitusneuvottelukierros perustettaville hyvinvointialueille. Neuvotteluissa käsiteltiin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen tilannekuvaa ja palveluhaasteita.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen varmistaa laadukkaat palvelut ja niiden saatavuuden valtakunnallisesti yhdenmukaisina.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Pelastusosasto käynnisti poikkeusolojen aikana sisäministeriön, että pelastusosaston tilanne-/johtokeskustoiminnan ja sovitti toiminnan vallitseviin etätyöskentelyolosuhteisiin. Tehtävän perushenkilöstö oli suunnitelman mukaisesti pelastusosastolta ja muiden osastojen henkilöstö perehdytettiin tehtäviin. Tehtävässä onnistuttiin hyvin ja muiden osastojen osallistuminen toimintaan oli hyvä.</p> <p>Pelastustoimen suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hanke käynnistettiin helmikuun alussa. Hankkeen tavoitteena on selvittää, miten pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja palvelut nykyisellään vastaavat toimintaympäristöä, riskejä ja asiakastarpeita. Lisäksi hankkeessa kehitetään ennakoivaa riskianalyysiä ja sitä kautta tarkastellaan esimerkiksi paloasemaverkon toimivuutta.</p> <p>Harvaan asuttujen alueiden turvallisuus 2020 -katsaus julkaistiin 23.10.2020.</p> <p>Sopimuspalokuntatoiminnan kansallinen yhteistoimintaryhmä on valmistellut kehittämissuunnitelman sopimuspalokuntatoiminnan kehittämiseksi vuosille 2020-2023. Kehittämissuunnitelma toimii yhteistoimintaryhmän työn viitoittajana. Kehittämissuunnitelma otetaan käyttöön heti ja sen toteutumisesta raportoidaan pelastusosaston johtoryhmälle.</p> <p>Sisäisen turvallisuuden selonteon osana pelastusosasto on tarkastellut vakavia ja laajoja häiriöitä ja niihin varautumista pelastustoimen näkökulmasta. Lisäksi selontekotyössä on tarkasteltu pelastustoimen palveluja ja suorituskykyä.</p> <p>Pelastusosasto on toteuttanut useita onnistuneita kansainvälisiä avunantotehtäviä yhteistyössä Pelastusopiston ja Suomen Punaisen Ristin kanssa (mm. Libanon). Pelastusosasto on aloittanut valmistelun konkreettisen suunnitelman kansainvälisen pelastustoiminnan järjestelyiden parantamiseksi.</p>
<p>Pelastusosaston ja Hätäkeskuslaitoksen välinen vuorovaikutus tukee Hätäkeskuslaitoksen tulostavoitteiden saavuttamista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Pelastusosaston ja Hätäkeskuslaitoksen vuorovaikutusta on tiivistetty. Vuoden 2020 aikana pelastusosasto on järjestänyt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sisäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja Hätäkeskuslaitoksen välisen toiminnallisen ohjauksen yhteistyöryhmän kokouksen (ylijohtajakokous) • Useita sisäministeriön, valtiovarainministeriön, valtioneuvoston kanslian ja Hätäkeskuslaitoksen välisiä hätäkeskustoiminnan ajankohtaisia asioita käsitteleviä kokouksia, joista on raportoitu ministeriön johdolle • Lisäksi syksyllä järjestettiin säännönmukaiset tulosohjausvuoden kokoukset. • Hätäkeskuslaitoksesta virkavaihdolla osastolle 1.11.2020 siirtynyt virkamies on tullut edistämään yhteistyötä. <p>Pelastusosasto on myös edistänyt hätäkeskustietojärjestelmä ERICAn ylläpidon ja jatkokehityksen ratkaisua hallituksen talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa esitetyillä ja hyväksytyillä toimenpideratkaisuilla.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Poliisin toimintaedellytysten turvaaminen varmistaa laadukkaat palvelut ja niiden saatavuuden valtakunnallisesti yhdenmukaisina. Lainsäädäntö tukee poliisin työturvallisuutta.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Vuonna 2020 on onnistuttu parantamamaan poliisin toimintaedellytyksiä. Yksittäiset poliisiosaston toimenpiteet eri prosesseissa ovat vaikuttaneet kokonaisuutena poliisin toimintaedellytysten ja palveluiden turvaamiseen.</p> <p>Vuonna 2020 toteutunut poliisimiesten henkilötöyvuosien määrän kehitys mahdollistaa tavoitteen saavuttamisen hallitusohjelman (7500 vuonna 2022). Poliisille osoitetun koronapandemiaan liittyvän lisäresurssin lisäksi (50 henkilötöyvuoden lisäys vuodelle 2020) vuoden 2021 talousarvioon saatiin poliisille 4,1 miljoonaa euroa kohdennettavaksi henkilöresursseihin poliisin toimintaedellytysten turvaamiseksi. Perusrahoituksen pohja ei ole kestävä ja haastaa suotuisaa henkilötöyvuosikehitystä tulevina vuosina. Poliisihallituksen toimintavalmiusaikatyöryhmän raportti on valmistunut 6.5.2020 ja se on luovutettu sisäministerille heinäkuussa 2020. Sisäministeriön poliisiosaston linjaukset on annettu Poliisihallitukselle. Ne turvaavat kansalaisten yhdenvertaisten palveluiden toteutumista.</p> <p>Poliisin toimialan talouden ja suunnittelun valmisteluaineiston laadun sekä taloudellisten vaikutusten arvioinnin kehittäminen kansallisissa ja EU-säädöshankkeissa sekä kansallisissa strategioissa ja toimintaohjelmissä on tehty.</p> <p>Heikon palvelutason alueilla teknologian ja innovaation hyödyntämisen mahdollisuuksien selvittäminen ei ole käynnistynyt vuonna 2020.</p> <p>Poliisin saamaa virka-apua Puolustusvoimilta ja Rajavartiolaitokselta koskevan hallituksen esityksen valmistelu on käynnissä ja esitys on ollut lausuntokierroksella. Poliisihallinnon ilmoitusvelvollisuutta ja poliisipäälliköiden nimitystoimivaltaa koskevat muutokset tulivat voimaan 1.9.2020. Poliisin työturvallisuutta on lisätty muuttamalla poliisin virkapuvusta annettua asetusta 1.10.2020 lukien. Jatkossa poliisin virkapuvussa voi olla myös muu yksilöivä tunnistus kuin nimilaatta.</p> <p>Suomen näkökulmat EU:n uudessa turvallisuusunionistrategiassa on kohtuullisen hyvin huomioitu. EU-puheenjohtajuuskausi lisäsi Suomen vaikutusmahdollisuuksia ja niitä on hyödynnetty vuoden 2020 aikana yhteistyössä muiden EU-jäsenmaiden ja komission kanssa. Poliisiyhteistyön tiivistämistä koskevaa valtiosopimusta Ruotsin kanssa on työstetty ja valmistelu jatkuu 2021.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Väestön luottamus yhteiskuntaan ja poliisiin on korkealla, kun myös oikeusvaltion toimintaa turvataan.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Väestön luottamus yhteiskuntaan on edelleen korkealla, ja oikeusvaltion toimintaa turvaavia toimenpiteitä on tehty.</p> <p>Poliisibarometri on julkaistu kesällä 2020 ja tulokset ovat edelleen hyvät, vaikka lievää heikentymistä.</p> <p>Sisäministeriön asettaman maalittamisen vastaisia tehostamistoimia pohtinut työryhmä on tehnyt ehdotuksensa. Maalittamista koskevaa poliisin koulutusta suunnitellaan. Ks. polarisaatio-koulutuksesta alla.</p> <p>EU-rahoitteinen Tiedolla vihaa vastaan (Facts Against Hate) -hanke on toteutettu vuonna 2020. Hankkeessa toteutetaan poliiseille verkkokoulutus yhdenvertaisuudesta, jonka on tarkoitus tulla suoritettavaksi helmikuussa 2021. Hankkeessa valmistellaan myös konsepti 5 x 45 minuutin mittaisesta koulutuksesta, jotka esim. Poliisiammattikorkeakoulu ja poliisilaitokset voivat ottaa käyttöön.</p> <p>Hankkeessa toteutetaan toimia, joilla vahvistetaan aiemmin ETYJ:n demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston kanssa yhteistyössä toteutetun TACHLE-koulutuksen vaikuttavuutta. Sisäministeriö, Poliisihallitus, Poliisiammattikorkeakoulu ja Depolarize-hanke ovat yhteistyössä valmistelleet kahden päivän koulutusohjelman ”Polarisaatio, identiteettikonfliktit ja vastakkainasettelujen purkaminen poliisitoiminnassa”. Polarisaatioon liittyvän osaamisen vahvistamisen tärkeyttä lisää varautuminen Covid-19 jälkeiseen tilanteeseen ja mahdollisen yhteiskunnallisen vastakkainasettelun lisääntymiseen. Hankkeessa toteutetaan antisemitismiin vastainen koulutus.</p> <p>Neuvottelut EU-asetuksesta terroristisen verkkosisällön poistamiseksi jatkuvat Saksan puheenjohtajakaudella Suomen puheenjohtajakauden neuvottelujen pohjalta ja tiiviissä yhteistyössä.</p>
<p>Sisäasiainhallinnon näkyvyys ja vaikuttavuus konsernina vahvistuu suunnitelmallisella konserniviestinnällä.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Konsernin vaikuttamisviestinnän yhteistyösuunnitelmaa ei ehditty tehdä, mutta alustavaa pohjatyötä on tehty osastojen kanssa tavoitteiden määrittelemiseksi.</p> <p>Strategisen turvallisuusviestinnän poikkihallinnollisen kehittämisryhmän työ valmistui syyskuussa 2020.</p> <p>Mittaamisen kehittämisessä edettiin. Käytössä some- jakamis- ja analyysityökalu, elokuussa 2020 valmistui datalouhinta koronaviestinnästä somessa ja 12/2020 valmistui Luottamus&Maine-barometri. Valtioneuvoston kanslian kansalaispulssiin lisättiin kysymys turvallisuuden tunteesta.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Kansalaiset ja muut sidosryhmät ovat nykyistä laajemmin mukana sisäisen turvallisuuden kehittämisessä, kun osallistamme heitä merkittävimpien hankkeiden valmisteluun.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenemisessä suuria haasteita</i> 	<p>Uusia osallistamisen keinoja ei ole kokeiltu lainsäädäntöhankkeissa (edellyttää osaston päätöstä ja työpanosta), mutta niitä on vuoden 2020 aikana käytetty sisäisen turvallisuuden selonteon valmistelussa sekä sisäisen turvallisuuden yhteistyöryhmän työssä (ilmiöryhmät). Lainvalmistelijan viestinnän ja osallistamisen työkalupakki valmistui marraskuussa 2020.</p>
<p>Kansallisen turvallisuuden yksikön toiminta on tunnettua ja hyväksyttyä. SM:n suorittama siviilitiedustelun valvonta on uskottavaa ja avointa. Valvonnassa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden siviilitiedustelun valvontaan osallistuvien kanssa.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Kansallisen turvallisuuden teematilaisuudet on aloitettu keväällä 2020 ja niitä jatkettiin loppuvuonna. Korona on vaikuttanut teematilaisuuksien määrään. Yksikkö on esitellyt toimintaansa ministeriössä. Yksikön toiminnan tunnettuutta on lisännyt ja lisää substanssiasioiden yhteydessä laajasti tehty yhteistyö eri ministeriöiden (mm. ulkoministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, puolustusministeriö) kanssa (esimerkiksi hybridiasioiden koordinaatio aktivoitiin syksyllä 2020, teknologia ja turvallisuus liittyviin teematapaamisiin osallistuminen, yrityskauppaverkoston toiminnan lisääntyminen, ulkomaalaiset kiinteistönostot, lainsäädäntötyö). Tunnettuuden lisääminen jatkuu ensisijaisesti substanssiasioiden yhteistyöllä vuonna 2021.</p> <p>Kansallisen turvallisuuden yksikkö seuraa aktiivisesti kansalliseen turvallisuuteen liittyvää julkista keskustelua (perinteinen media, sosiaalinen media). Arvioidaan säännöllisesti, minkälainen osallistuminen julkiseen keskusteluun on perusteltua ja tarkoituksenmukaista yksikön toimintasektori huomioiden. Vuonna 2020 valmiuteen ja varautumiseen liittyen on tehty kaksi blogitekstiä. Ministeriön viestinnän kanssa on aloitettu keskustelut viestintään liittyvistä asioista (yksikön viestittävät teemat, julkinen keskustelu). Kansallisen turvallisuuden yksikölle on nimitetty myös ministeriön viestinnästä vastuuhenkilö, jonka kanssa yhteistyötä tiivistetään (osallistuminen yksikköpalaverihin).</p>
<p>Poliisin toimialan ulkoinen ja sisäinen viestintä on strategisesti suunniteltua ja olennaisiin asioihin keskittyvää.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Tavoitteen toimeenpanossa on onnistuttu kohtuullisesti.</p> <p>Pääviestit hallitusohjelman tavoitteiden toimeenpanosta poliisitoimialan osalta ovat valmiit. Viestintäsuunnitelmia on käytetty.</p> <p>Blogikirjoitusten ja viestintäsuunnitelmien määrää on lisätty.</p>

Tavoite 2: Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetettiin sisäministeriössä yhteensä viisi toiminnallista tulostavoitetta. Yhden tavoitteen toteutus eteni vuonna 2020 suunnitellusti/hyvin ja muiden tavoitteiden toteutuksessa oli pieniä haasteita.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Sisäasiainhallinnon organisaatio-, tieto- ja kyberturvallisuus sekä riskienhallinta on yhtenäistä ja vaikuttavaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> etenee, pieniä haasteita 	<p>Tavoite toteutuu joko hallinnonalan yleisen riskienhallintapolitiikan kautta tai viraston oman tarkentavan politiikan muodossa.</p> <p>Kaikilla virastoilla ei ole muodollista päätöstä soveltaa hallinnonalan politiikkaa tai ei ole omaa politiikkaa. Virastot käyttävät joko hallinnonalan yhteistä turvallisuusarkkitehtuuria tai ovat täydentäneet sitä tarpeidensa mukaisesti. Osa virastoista ei ole toimittanut kaikkia turvallisuutta ohjaavia tai turvallisuuden hallintaan liittyviä asiakirjojaan ministeriöön, jonka vuoksi toteutumisen arviointi ei ole aivan täsmällistä.</p> <p>Virastot ovat joko raportoineet kriittiset riskinsä, riskienhallinnan kehitysvaiheensa tai syöttäneet kriittiset riskit itsenäisesti yhteiseen järjestelmään. Riskienhallinnan onnistuminen ja kehitysvaiheen toteaminen ovat molemmat osoitus riskienhallintapolitiikan vähintään osittaisesta täytäntöönpanosta.</p> <p>Yhteistä sähköistä järjestelmää ei käytetä kaikissa virastoissa, joilta osin käytetään erillisraportointia ja ministeriön tekemiä syöttöjä järjestelmään.</p> <p>Osa virastoista laatii vuosittaisen raportin. Raportointi tapahtuu turvaryhmän kokouksissa, joissa se hyödyttää paremmin koko hallinnonala.</p> <p>Hankeriskienhallinta toteutuu ministeriössä ja osassa virastoja. Operatiivisia riskejä hallinnoidaan yhteisellä tai virastokohtaisella työkalulla.</p>
<p>Pelastustoimen ohjauksen seurauksena pelastuslaitokset vahvistavat onnettomuuksia ennalta ehkäiseviä toimia sekä onnettomuuksien ja vahinkojen määrää vähenee.</p> <ul style="list-style-type: none"> etenee, pieniä haasteita 	<p>Pelastusosaston johdolla laadittiin laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma, joka sisältää kansalliset tavoitteet onnettomuuksien ehkäisytyölle. Toimintaohjelman toteuttamisen koordinoitua ja edistämistä varten on asetettu koordinoitiryhmä, ja toteutumisen seuranta varten kehitetään uudenlaisia mekanismeja.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Itämeren alueen valtioilla on hyvät edellytykset toimia tehokkaasti yhdessä monialaonnettomuuksien pelastus- ja torjuntatehtävissä.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Rajavartiolaitos on kyennyt ylläpitämään operatiivista suorituskyyä ja vastetta hätä- ja ympäristövahinkojen torjuntatilanteisiin merialueilla. Vaste ei ole alentunut. Kansainvälistä yhteistyötä on jatkettu.</p> <p>Esille tulleet merelliset rikosasiat on tutkittu ja hallinnolliset määräykset on annettu. Rikosten määrä tai öljypäästöjen määrä ei ole noussut. Kemikaalipäästöjen tutkintaa kehitetään.</p> <p>Kehittämishankkeita on jatkettu suunnitelmien mukaisesti. Nopeiden veneiden sekä meriveneiden hankintaa on jatkettu.</p>
<p>Varautumisen ja väestönsuojelun järjestelyt vastaavat riskiarvioissa tunnistettuihin riskeihin.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Koronavirusepidemian vuoksi pelastusosastolla vuonna 2019 päivitetyn pelastustoiminnan ja väestönsuojelun valtakunnallisen valmiussuunnitelman toimeenpano (toimialan perehdytys, koulutus ja harjoittelu) on viivästynyt suunnitelmasta pelastusosaston voimavarojen työsuunnitelmasta poikkeavan kohdentamisen ja erilaisten rajoitusten vuoksi. Myös evakointisuunnittelua koskevan uuden ohjeistuksen valmistelu on lykkääntynyt samasta syystä.</p> <p>Alkuvuonna pelastusosastolla valmistui työryhmän raportti koskien pelastustoimen poikkeusolojen riskianalyysimallia (sotilaallisen voiman käytön tilanteisiin liittyvien) uhkien tunnistamiseen ja analysointiin. Mallin toimeenpano/käyttöönnotto (koulutus) on viivästynyt koronapandemian myötä.</p> <p>Pelastusosastolla on käynnistetty pelastustoimen viranomaisten materiaalsen varautumisen ja huoltovarmuuden kehittämisen suunnittelu tunnistettuja riskejä vastaavaksi. Suunnittelun tueksi on laadittu selvitys erilaisista vaihtoehdoista pelastustoimen kansallisen materiaalsen varautumisen tuottamiseksi. Lisäksi osana suorituskyyhanketta on tarkasteltu materiaalsen varautumisen suorituskyyä suhteessa tunnistettuihin riskeihin ja määritettyihin suorituskyyvaatimuksiin.</p> <p>Lisäksi on käynnissä ilmahälytysjärjestelmän kehittäminen väestön varoittamiseen ilmasta uhkaavasta vaarasta yhteistyössä ilmavoimien kanssa.</p> <p>Varautumisen ja väestönsuojelun suorituskyyanalyysi on käynnistymässä.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Poliisitoimialan ohjauksen tuloksena poliisin rikosten ennalta estäminen lisääntyy ja henkeen ja terveyteen kohdistuvat sekä yhteiskunnalle haitallisimmat teot ja niiden haitat vähenevät.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Toimialan tulosohjauksessa ja mittareissa on huomioitu painopiste. Muu ohjaus perustuu normi-, informaatio- ja verkosto-ohjaukseen, esimerkiksi Valtioneuvostossa sidosryhmien yhteisten strategioiden kautta.</p> <p>Poliisin toimialaa koskevien lukuisten strategioiden ja muiden toimintaohjelmien toimenpiteitä toimeenpannaan. Naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen ohjelma on valmistunut. Laittoman maahantulo-ohjelma, ihmiskaupan vastainen ohjelma sekä liikenneturvallisuuden ohjelma ovat valmistelussa. Harmaan talouden ja talousrikostorjunnan strategia ja toimenpideohjelma (ml rahoitus) on käynnissä. Eri toimenpideohjelmien ja strategioiden toimeenpano on meneillään osana perustoimintaa. Radikalisoitumisen ja ekstremismin vastaisen ohjelman toimeenpanoon on varmistettu pysyvä rahoitus (300 000 euroa/vuosi) vuoden 2021 alusta lähtien. Ohjelmat ja niiden toimeenpano ovat osaltaan toimialan ohjausta.</p> <p>Poliisitoimialan tietoon perustuvan ohjauksen ja sen seuranta uuden sisäasiainhallinnon ohjausmallin mukaisesti toteutuu. Keskeisimpiä strategioita ja niiden toimenpiteitä, laillisuusvalvontahavaintoja ja kansainvälisiä suosituksia sekä EU-päätelmiä hyödynnetään ja toimeenpannaan toimialan ohjauksessa.</p> <p>Sisäministeriön poliisin ennalta estävän toiminnan -strategiassa ilmenevät poliisin ennalta estävän toiminnan strategiset painopisteet. Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia ENSKAN toimeenpanoraportti on julkaistu Toimeenpanoraportti 2019 julkaistu toukokuussa 2020: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162213</p> <p>Schengen-tietojärjestelmää (SIS) koskevan lainsäädäntöhankkeen valmistelu on käynnissä ja esitys on ollut lausuntokierroksella 2.10.-13.11.2020.</p> <p>Räjähdeiden lähtöaineita koskevan lainsäädännön kansallinen toimeenpano on toteutettu.</p>

Tavoite 3: Kansallisen turvallisuuden uhkat torjutaan

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetettiin sisäministeriössä yhteensä yhdeksän toiminnallista tulostavoitetta. Vuonna 2020 neljän tavoitteen toteutus eteni suunnitellusti/hyvin, viiden tavoitteen toteutuksessa oli pieniä haasteita.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Kansallisen turvallisuuden yksikön kansainvälinen toiminta on vakiintunutta.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Vuosi 2020 on keskittynyt yksikön toiminnan käynnistämiseen ja kansallisen turvallisuuden toimintakentässä verkottumiseen valtioneuvostotasolla. Toiminnassa on keskitytty toistaiseksi ensisijaisesti kansalliseen tasoon. Yksikön kansainvälinen toiminta on käynnistetty suunnitelman mukaisesti kansainvälisiä foorumeita kartoittamalla. Yksikkö on myös tiivistänyt yhteistyötä eurooppalaisella tasolla tiettyjen toimialakysymysten osalta (esimerkiksi kriittinen infrastruktuuri). Yksikön kansainväliseen toimintaan on vaikuttanut koronatilanne (matkustaminen).</p> <p>Yksikkö on aloittanut selvitysprosessin, jossa selvitetään sen toimialalta oikeat vastinparit Ruotsista, Virossa ja Saksasta yhteistyössä ulkoministeriön kanssa. Tapaamisia järjestellään koronatilanne huomioiden. Tätä yhteistyötä tullaan laajentamaan myös muihin maihin vuonna 2021.</p> <p>Yksikkö osallistuu aktiivisesti kansainvälisten asioiden käsittelyyn ministeriön sisällä (kommentointi, koordinaatioryhmät, kannanmuodostukset). Osallistuttu aktiivisesti kansainvälisten asioiden hoitamiseen yhteistyössä kansainvälisten asioiden yksikön ja ministeriön muiden osastojen / yksiköiden kanssa. Yksikkö on aktiivisesti tuonut esille ministeriön sisäisessä kansainvälisessä toiminnassa kansallisen turvallisuuden näkökulmaa (erityinen fokus EU-yhteistyössä). Kansallisen turvallisuuden näkökulmia pyritään tunnistamaan laajemmin eri EU-politiikan osa-alueilla.</p>
<p>Siviilitiedustelu ja sen ohjaus sekä valvonta on järjestetty siten, että se vastaa sille lainsäädännössä asetettuihin tavoitteisiin ja velvoitteisiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Hallinnonalan ohjausmallia (STOM) toteutetaan aktiivisesti myös suojelupoliisin osalta (toiminnan ja talouden yhdistäminen, valmistelevat tulokeskustelut, suunnittelumääräyksen täytäntöönpano). Kuukausikokouksia on pidetty vuoden 2020 alusta säännöllisesti ja niissä huomioidaan kaikki ohjausalueet. Kansallisen turvallisuuden yksiköllä on ajantasainen tilannekuva suojelupoliisin toimialalta. STOM-prosessin aiempaa tehokkaampi yhdistäminen siviilitiedustelun ohjaukseen on aloitettu ja tätä jatketaan vuonna 2021.</p> <p>Painopisteprosessi toteutettiin koronasta huolimatta onnistuneesti ja siviilitiedustelun vuosikelloa osittain noudattaen. Painopisteet asetettiin syksyllä 2020 suunnitellusti huomioiden myös tarvittava yhteensovittaminen. Syksyllä 2020 aloitettiin siviilitiedustelun ohjauksen kokonaisvaltainen tarkastelu yksikön sisällä ja asiasta keskustelu suojelupoliisin kanssa. Tavoitteena on tiivistää yhteistyötä entisestään ja vahvistaa olemassa olevaa siviilitiedustelun ohjauksen rakennetta sekä kiinnittää erityistä huomiota siviilitiedustelun vaikuttavuuteen vuonna 2021.</p> <p>Ministeriön suorittamaa laillisuusvalvontaa on yhteen sovitettu tiedusteluvalvonta- ja tietosuojavaltuutetun valvonnan kanssa. Kansallisen turvallisuuden yksikkö on tehnyt laillisuusvalvontatarkastuksen vuonna 2020.</p> <p>Tiedustelulainsäädännön myötä suojelupoliisi on uudistanut prosessejaan ja rekrytoinut lisää henkilöstöä. Toiminnan kehittämistä jatketaan edelleen. Suojelupoliisin toiminta on järjestetty siten, että se vastaa sille asetettuihin tavoitteisiin ja velvoitteisiin.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Sisäministeriön ja sen hallinnonalan valmius- ja varautumisjärjestelmä perustuu kokonaisturvallisuuden toimintamalliin, on yhtenäistä ja vaikuttavaa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Koronavirustilannetta seurattiin tammikuusta lukien. Tammikuun lopulla annettiin ohjausta pandemiavarautumisen tehostamiseksi, mukaan lukien tilanekortin päivitys. Koronapandemian heijasteita sisäiseen ja kansalliseen turvallisuuteen on analysoitu säännöllisesti. Huhtikuussa valmisteltiin sisäisen turvallisuuden strateginen koronakatsaus.</p> <p>Ministeriön valmiussuunnitelman päivitys vahvistettiin joulukuussa 2019. Sen jalkauttaminen jäi alkuvuoteen 2020, jolloin Koronapandemia heijastui työskentelyyn. Kesäkuussa käynnistettiin kriisivalmiusanalyysin tekeminen. Se voi johtaa valmiussuunnitelmien tarkentamistarpeisiin.</p> <p>Poikkeusolojen mukainen toiminta on heijastunut muiden suunniteltujen tehtävien lykkääntymiseen ja esimerkiksi VALHA-harjoitus peruttiin. Joulukuussa SM:n johto osallistuu OLKI20-harjoitukseen.</p> <p>Maaliskuussa tehostettiin valmiutta ja säädettiin valmiusjärjestelyjä tilannetta vastaavaksi, osana muuta valtioneuvostoa. Hallinnollisessa ketteryudessa on parantamisen varaa, mikä syytä huomioida jatkovalmistelussa (mukaan lukien ministeriön työjärjestyksessä).</p>
<p>Varautumisjärjestelyt vastaavat tehokkaasti laajamittaisen maahantulon tilanteeseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Laajamittaista maahantuloa koskevan lainsäädäntöhankkeen valmistelu ja varautumisohjeen päivitys ovat alkaneet poikkihallinnollisessa yhteistyössä.</p>
<p>Rajavartiolaitoksella on tarvittavat toimivaltuudet ja resurssit häiriöihin varautumiseksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Lainsäädäntöhankkeet ovat yleisesti ottaen viivästyneet. EU-lainsäädännössä myös viiveitä, mutta etenee. Valtioneuvoston esitys Suomen osallistumisesta Euroopan raja- ja merivartiostoon Frontexin toimintaan annettiin 5.10.2020.</p> <p>Rajavartiolaitoksen lainsäädännön kokonaistarkastelu siirtyy vuodelle 2021, mutta samalla voidaan huomioida COVID19-torjuntatoimien kokemukset.</p> <p>Strategisista hankkeista maa- ja merirajan teknisen valvontajärjestelmän uudistaminen etenee suunnitellusti. Kahden ulkovartiolaivan suunnittelu ja hankkeen aloitusvalmistelut etenevät suunnitellusti, valvontakonehanke on tietopyyntövaiheessa.</p> <p>Rajojen valvonnan taso on laskenut itärajalta, koska resursseja on siirretty merkittävästi sisärajavallontaan pandemian rajoittamiseksi. Ulkorajaliikenteen romahtamisen johdosta taloudellisuus ja tuottavuus laskevat merkittävästi.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Yhteistyö Pohjoismaiden kanssa on tiivistä ja tehokasta.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Yhteistyössä Pohjoismaiden kanssa on onnistuttu hyvin hyödyntämään sähköisiä viestintävälineitä, ja yhteistyö on säilynyt tiiviinä. Koronakriisin aikana Pohjoismaiden sisäasioista vastaavat ministerit vaihtoivat tietoa videotapaamisissa kahden viikon välein. Alkuvuonna Hanasaassa Ruotsin ja Suomen sisäministerien yhdessä toteama tarve tiivistää yhteistyötä siviilivalmiusasioissa eteni lokakuussa pidettyyn videotapaamiseen. Suomi kutsui joulukuussa koolle maahanmuuttoasioiden pohjoismaisen ministerikokouksen, joka pidettiin ensimmäistä kertaa videoyhteyksin. Kansainvälisten asioiden yksikkö kokosi yhteen ministeriön pohjoismaisen yhteistyön tavoitteita ja foorumeita koskevan asiakirjan.</p>
<p>Kahdenvälinen yhteistyö - EU-yhteistyö ja EU-kv-linjaukset huomioiden - Irakin, Somalian ja Afganistanin kanssa on sujuvaa ja pitää sisällään muuttoliiketyhteyden.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Kansainvälisten asioiden yksikkö on tukenut osastoja keskusteluissa Afganistanin muuttoliiketyhteyden järjestelyn jatkamiseksi, edistänyt keskusteluja Somalian muuttoliiketyhteyden kehittämiseksi, edistänyt Suomen Bagdadin suurlähetystöön sijoitetun muuttoliikeasiantuntijan työn hankkeen uudelleenkäynnistämistä ja tukenut Bagdadin suurlähetystön osallistumista EU:n, jäsenmaiden ja Irakin välisiin keskusteluihin muuttoliiketyhteydestä.</p>
<p>Siviilikriisinhallinnalla tuetaan sisäistä turvallisuutta ja ehkäistään kansainvälistä järjestäytyntä rikollisuutta, terrorismia ja hallitsematonta muuttoliikettä.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Sisäasiainhallinnon asiantuntijoiden sijoittuminen ja työ siviilikriisinhallintatehtävissä on tukenut kansallisen ja sisäisen turvallisuuden tavoitteita. Tavoitteen merkitystä on korostettu kriisinhallinnan kehittämisen komitean valmistavassa työssä. Tavoitetta on pidetty esillä eri selontekojen ja Afrikka-strategian valmistelutyössä ja marraskuussa julkaistun Ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon on sisällytetty tätä koskevat kirjaukset. Ulkoministeriön kanssa on sovittu tavoitetta tukevia EU-kantoja sekä avattu sisäiseen turvallisuuteen liittyviä kansainvälisiä siviilikriisinhallintatehtäviä. Osastojen kanssa on käyty keskustelut siviilikriisinhallinnan merkityksestä hallinnonalalle. Kansainvälisten asioiden yksikkö on valmistellut yhteistyössä osastojen ja näiden alaisten virastojen kanssa ministeriön siviilikriisinhallintapainotuksia koskevan linjapaperin.</p>
<p>EU:n sisäasioiden rahastot tukevat tehokkaasti sisäistä turvallisuutta.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Rahastoilla on mahdollistettu hallinnonalan viranomaisten mittavia kalustohankintoja ja tuettu merkittävästi toiminnan kehittämistä mm. turvapaikka-asioissa, ulkorajavalvonnassa ja tietojärjestelmien osalta. Sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF) nykyisen ohjelmakauden rahoituksesta on vuoden loppuun mennessä sidottu tukipäätöksin noin 95 prosenttia. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) rahoituksesta on vastaavasti sidottu noin 94 prosenttia. Sidonta-asteen täysimääräistä toteutumista hidastavat mm. päättyviltä hankkeilta vapautuva rahoitus sekä hankkeiden toimintaympäristössä ilmenevät haasteet. Rahastoista järjestettiin haut lokakuussa 2020. Kansainvälisten asioiden yksikkö on osallistunut tiiviisti tulevan rahoitusohjelmakauden 2021-2027 asetusten valmisteluun neuvostossa. Sisäasioiden rahastojen ohjelmien valmistelu on käynnistetty laajassa yhteistyössä ja ohjelmat pyritään saamaan valmiiksi keväällä 2021. Lisäksi tulevan rahoitusohjelmakauden kansallinen hallinnointi (ml. laki ja valtioneuvoston asetus) saatetaan valmiiksi vuonna 2021.</p>

Tavoite 4: Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetettiin sisäministeriössä yhteensä kuusi toiminnallista tulostavoitetta. Tavoitteiden toteutus eteni vuonna 2020 pääosin suunnitellusti/hyvin. Kansallisen turvapaikkajärjestelmän toimintaa koskeva tavoite ei käsittelyaikojen osalta toteutunut täysin suunnitellusti. Maahanmuuton viestintää koskevan tavoitteen toteuttamisessa oli koronapandemian takia suuria haasteita.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Suomi on houkutteleva kohtemaa kansainvälisille opiskelijoille ja erityisosaajille.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Ministeriön maahanmuutto-osasto on osallistunut aktiivisesti työ- ja elinkeinoministeriön johdolla tehtäviin selvityksiin työntekoa koskevien lupaprosessien sujuvoittamiseksi ja tarvittavien lainsäädäntömuutosten toteuttamiseksi. Maahanmuutto-osaston aloitteesta valmisteltiin valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan (VN TEAS) puitteissa hanke laillisen maahanmuuton täydentävistä väylistä kansainvälisen suojelun tarpeessa oleville henkilöille. Tutkimushanke toteutetaan vuoden 2021 aikana.</p> <p>EU:ssa neuvottelut erityisosaajadirektiivin uudistamisesta ovat jatkuneet syksyllä 2020. Maahanmuutto-osasto on antanut työ- ja elinkeinoministeriölle tukea valmisteluissa ja neuvottelut ovat edenneet Suomen tavoitteiden kannalta pääosin suotuisasti. Neuvottelut pyritään saamaan päätökseen kevätkaudella 2021. Laajemmat keskustelut laillisen maahanmuuton tulevaisuudesta ovat käynnistymässä komission tehtyä ensin julkisen konsultaation erityisesti osaajien houkuttelusta. Keväällä 2021 jatketaan komission johdolla keskustelua täydentävistä laillisista väylistä sekä keskustelut ns. osaamiskumppanuuksista ja osaajareserveistä ovat käynnistymässä. Komissio on ilmoittanut antavansa ehdotuksensa uudeksi pitkään oleskelleita koskevaksi direktiiviksi vuoden 2021 lopulla. Koronaviruspandemia on käytännössä viivästyttänyt uusien yhteistyömuotojen pohtimista kolmansien maiden kanssa.</p>
<p>Suomen kannat toteutuvat EU:n yhteistä turvapaikkajärjestelmää kehitettäessä. Kansallinen turvapaikkajärjestelmämme toimii laadukkaasti ja sujuvasti ja takaa hakijoiden oikeusturvan. Kehitetään laatua koskevaa mittaristoa edelleen.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>EU-komission ehdotuskokonaisuus, jolla EU:n yhteisen turvapaikkajärjestelmän uudistus käynnistettiin uudelleen, annettiin syyskuussa 2020. Suomi kävi kesän 2020 aikana valmistavia keskusteluita erityisesti komission ja puheenjohtajamaa Saksan kanssa. Lisäksi hallitus kävi orientaatiokeskustelun tulevasta uudistuksesta kesäkuussa, ja tuloksista annettiin valtioneuvoston selvitys eduskunnalle. Ehdotusten saamisen jälkeen hallitus antoi uudistuskokonaisuudesta valtioneuvoston selvityksen eduskunnalle lokakuussa ja säädösehdotuksista viisi valtioneuvoston kirjelmää/jatkokirjettä marraskuussa. Keskustelut ovat EU:ssa käynnistyneet teknisellä ja poliittisella tasolla, mutta esillä ovat olleet vasta jäsenvaltioiden yleiset linjat ja lisäksi on haettu vastauksia käytännöllisiin ja oikeudellisiin kysymyksiin. Tavoitteiden toteutumista ei näin aikaisessa vaiheessa voida arvioida.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
	<p>Maahanmuutto-osasto on osallistunut oikeusministeriön johtamaan oikeusapua ja muutoksenhakua koskevan hallituksen esityksen valmisteluun. Hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.</p> <p>Laillisuusvalvonnan keinoin on seurattu kanteluita ja kantelupäätöksiä. Osasto on tehnyt hallintokanteluihin päätökset. Turvapaikkaprosessiin liittyviä kanteluita on ollut muutamia. Joitakin kanteluita on tullut lakisääteisen käsittelyajan ylityksistä sekä hakemusten käsittelyjärjestyksestä. Menettely- ja laintulkintavirheiden johdosta hallinto-oikeuksista ja korkeimmasta hallinto-oikeudesta palautuneiden päätösten osuus on pysynyt alle tavoitetason.</p> <p>Käsittelyajoissa ei saavutettu asetettuja tavoitteita. Koronatilanteen vuoksi ratkaistavien tapausten jonoja on pystytty lyhentämään, kun uusia hakemuksia on jätetty vähän, mutta puhuttelujonot puolestaan ovat kasvaneet.</p> <p>Åbo Akademin johtama tutkimuskonsortio toteutti ulkomaalaislain ja soveltamiskäytännön muutosten yhteisvaikutusta koskevan valtioneuvoston selvitys- ja tutkimushankkeen. Tulokset valmistuvat alkuvuodesta 2021.</p> <p>Turvapaikkapäätöksentekoon liittyvän erilaista tosiasiaharkintaa koskevan uuden laadullisen mittarin kehittäminen on aloitettu. Tavoite on määritelty syksyllä 2020. Dataa kerätään vuonna 2021 ja vuositason tilastoja voidaan saada vuonna 2022.</p>
<p>Laittomasti maassa oleskelevien määrä ei kasva nykyisestä, ja paperittomuus vähenee.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Paluudirektiivin uudistustyö jatkuu vasta vuoden 2021 aikana, kun Euroopan parlamentti on hyväksynyt neuvottelumandaattinsa ja keskustelut lainsäätäjien kesken käynnistyvät.</p> <p>Vuoden 2020 aikana keskustelua käytiin EU:ssa siitä, millaisia vaikutuksia koronaviruspandemialla on paluuseen ja uudelleenkotoutumiseen, ja edellyttääkö uusi tilanne tukiohjelmien muutoksia. EU:n vapaaehtoisen paluun ja uudelleenkotoutumisen strategia saadaan keväällä 2021.</p> <p>Suomi on kansainvälisissä yhteyksissä jatkuvasti korostanut kolmansien maiden kanssa tehtävän paluuyhteistyön tärkeyttä. Erityisen haasteen asettaa COVID-19 pandemia.</p> <p>Laittoman maahantulon ja maassa oleskelun vastainen toimintaohjelma on valmistelu. Ohjelma valmistuu alkuvuodesta 2021.</p> <p>Ilman oleskelulupaa Suomeen jäävien turvapaikanhakijoiden tilannetta selvitetiin poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä järjestökentän kanssa maahanmuutto-osaston ilmiöhankkeessa, jonka johtopäätökset julkaistiin syksyllä. Lokakuussa järjestettiin pyöreän pöydän keskustelu kielteisen päätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden työntekoon perustuvien lupien helpottamismahdollisuuksista.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Tilannekuva laittomasta maahantulosta on kattava tuloksellisen ja tehokkaan toiminnan kohdistamiseksi etenkin organisoidun laittoman maahantulon torjumiseksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Yhteistyötä Venäjän ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa on kyetty jatkamaan pandemiasta huolimatta. Tilannekuvaa on ylläpidetty ja tilannekuvajärjestelmien kehittämishankkeita on jatkettu keskeytyksellä. Rikostorjunnassa laittoman maahantulon määrä on laskenut selvästi, paine kasvaa pandemian jälkeiselle ajalle.</p>
<p>EU:n sisäasioiden rahastot tehokkaasti tukevat hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävää maahanmuuttoa.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Rahastoilla on mahdollistettu hallinnonalan viranomaisten mittavia kalustohankintoja ja tuettu merkittävästi toiminnan kehittämistä mm. turvapaikka-asioissa, ulkorajavalvonnassa ja tietojärjestelmien osalta. Sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF) nykyisen ohjelmakauden rahoituksesta on sidottu vuoden loppuun mennessä tukipäättöksin noin 95 prosenttia. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) rahoituksesta on vastaavasti sidottu noin 94 prosenttia. Sidonta-asteen täysimääräistä toteutumista hidastavat mm. päättyviltä hankkeilta vapautuva rahoitus sekä hankkeiden toimintaympäristössä ilmenevät haasteet. Rahastoista järjestettiin haut lokakuussa 2020. Kansainvälisten asioiden yksikkö on osallistunut tiiviisti tulevan rahoitusohjelmakauden 2021-2027 asetusten valmisteluun neuvostossa. Sisäasioiden rahastojen ohjelmien valmistelu on käynnistetty laajassa yhteistyössä ja ohjelmat pyritään saamaan valmiiksi keväällä 2021. Lisäksi tulevan rahoitusohjelmakauden kansallinen hallinnointi (ml. laki ja valtioneuvoston asetukset) saatetaan valmiiksi vuonna 2021.</p>
<p>Viestimme maahanmuutosta ilmiöpohjaisesti poikkihallinnollisessa yhteistyössä.</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>etenemisessä suuria haasteita</i> 	<p>Ministeriöiden viestintäyksiköt olivat vuonna 2020 pääosin työllistettyjä koronapandemiaan liittyvissä toimissa. Maahanmuuttoviestinnän yhteistyötä työ- ja elinkeinoministeriön ja muiden toimijoiden kanssa ei pystytty edistämään suunnitellusti. Yhteinen suunnittelu on käynnistetty uudestaan helmikuussa 2021.</p>

Tavoite 5: Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpano

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetettiin sisäministeriössä yhteensä kuusi toiminnallista tulostavoitetta. Näistä yhden tavoitteen toteutus eteni vuonna 2020 suunnitellusti/hyvin ja viiden tavoitteen etenemisessä oli pieniä haasteita.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Sisäasiainhallinto on julkisen hallinnon edelläkävijä asiakaslähtöisen johtamisen ja toimintakulttuurin rakentamisessa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Sisäministeriön tulos- ja kehityskeskusteluprosessi on uudistettu ja käyttöön otettu. 76 prosenttia ministeriön henkilöstöstä määritteli omat osaamiskohteensa keväällä 2020. Osaamiskartoituksen tulosten jatkotyöstö on menossa ja se etenee tulossuunnitteluprosessin osana.</p> <p>Työkaarimallin toimeenpano jatkuu.</p> <p>Turvallisuuden tunne -innovatiivinen hankinta on edennyt hyvin.</p> <p>Toteutettu eräitä hankintoja, joissa hankinnan kohteessa on innovatiivisuutta ja/tai itse hankintamenettely on innovatiivinen (esim. turvallisuuden tunne-ratkaisu ja chatbot-jatkohankinta).</p>
<p>Kestävän kehityksen periaatteet näkyvät hallinnonalan toiminnassa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Sisäministeriön kestävän kehityksen sitoumus valittiin viime vuoden parhaaksi sitoumuksiksi.</p> <p>Kestävän kehityksen koordinaatiotyöryhmän työ on aloitettu ja hallinnonalan hiilijalanjälki on laskettu kaksi kertaa (vuonna 2018 ja 2019).</p> <p>Kestävän kehityksen hankintakriteerien valmistelu on käynnissä.</p> <p>Uusista matkustuskäytännöistä on ohjeistettu keväällä.</p>
<p>Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Tulos- ja kehityskeskusteluprosessi on uudistettu ja käyttöön otettu. Osaamiskartoituksen tulosten jatkotyöstö on menossa. Keskustelu avustavien tehtävien uudelleenorganisoinnista ministeriössä on aloitettu. Säädövalmisteluun ja laillisuusvalvontaan liittyvien koulutusten suunnittelu käynnissä.</p>
<p>Osaamisen ja työkuorman jakaminen sekä yhdessä tekeminen vahvistavat työhyvinvointia ja parantavat poliisiosaston työn tuloksia sekä laatua.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee suunnitellusti/hyvin</i> 	<p>Vuonna 2020 on onnistuttu erittäin hyvin tulostavoitteen toimeenpanossa poikkeuksellisissa oloissa. Poliisiosastolla on poikkeuksellisten olojen myötä ja sen sallimissa rajoissa jaettu osaamista ja työkuormaa sekä vahvistettu työhyvinvointia ja parannettu poliisiosaston työn tuloksia sekä laatua.</p>
<p>Toimitilahankkeiden toimeenpano terveellisten ja turvallisten työolosuhteiden takaamiseksi henkilöstölle.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Vuoden 2020 aikana kehitettiin ja vuoden 2021 alusta käynnistetään ministeriössä uusi toimitilajohtamisen malli, jossa aktivoidaan ja keskitetään ministeriön ohjaustoimintoa liittyen toimitilahallintaan sekä hallinnonalan sisällä että poikkihallinnollisesti.</p> <p>Päivitettiin ja laajennettiin toimitilaverkoston kokoonpanoa varmistaen tiedon kulkeminen läpi hallinnonalan ja myös pääasialliselle palveluntarjoajalle, Senaatti-kiinteistölle.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Uusien korvaavien alus- ja ajoneuvoinvestointien myötä vähennetään kaluston käytön aiheuttamia päästöjä ja hiilijalanjälkeä.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Kestävän kehityksen tavoitteet huomioidaan toiminnan ja talouden suunnittelussa, toimeenpanossa ja hankinnoissa. Rahoituksen salliessa tutkitaan mahdollisuutta siirtyä Vartiolaiva Turvalla biokaasuun. Uusien ulkovartiolaivojen käynnistyneessä suunnittelussa energiatehokkuus ja vähäiset päästöt huomioidaan suunnittelussa. Rakennushankkeet kehittävät rakennuskantaa ympäristöystävällisemmäksi. Ajoneuvojen osalta hallinnollisissa ajoneuvoissa siirrytään hybridiratkaisuihin. Laaditaan Rajavartiolaitoksen kestävän kehityksen suunnitelma, jota ryhdytään toimeenpanemaan osana toiminta- ja taloussuunnitelman toimeenpanoa.</p>

1.3.2 Kriisinhallintakeskuksen tavoitteet

Tavoite 1: Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetettiin Kriisinhallintakeskukselle kaksi toiminnallista tulostavoitetta. Vuonna 2020 tavoitteiden toteutus eteni pienistä haasteista huolimatta.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Suomen siviilikriisinhallintaosallistuminen on vaikuttavaa ja vastaa toimintaympäristön vaatimuksiin ja muutoksiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Ehdolle asetetut asiantuntijat noudattivat yhteisesti sovittuja kansallisia linjauksia sekä vastasivat sihteeristöjen ja operaatioiden tarpeisiin. Kansallisesti sovitut osallistumistasot saatiin ylläpidettyä ja ne jopa ylitettiin. Covid-tilanne vaikutti erityisesti YK-operaatioissa toimivien 20 poliisin sitoumukseen.</p> <p>Johdon-, keski- ja esimiestason tehtäviä sekä vaikuttavia asiantuntijatehtäviä tavoiteltiin aktiivisesti ja asiantuntijoita saatiin ehdolle.</p> <p>Siviilikriisinhallinnan kansallisille ja kansainvälisille sidosryhmille viestittiin Kriisinhallintakeskuksen tuottamasta tutkimus- ja tilannekuvatiedosta sekä kehittämisprojekteista erityisesti Naiset, rauha ja turvallisuus -teemaan sekä vaikuttavuustutkimukseen liittyen. Kriisinhallintakeskus osallistui Ukrainaa käsittelevään vaikuttavuustutkimukseen ja syksyllä julkaistiin CMC Working Papers –sarjassa naisten määrän lisäämiseen siviilikriisinhallintamissioissa liittyvä tutkimus.</p> <p>Kriisinhallintakeskus osallistui EU:n siviilikriisinhallintakompaktin jalkauttamiseen perustamalla yhdessä Espanjan kanssa klusterin, joka käsittelee naisten määrän lisäämistä sekä sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista siviilikriisinhallintamissioissa. EU:n siviilikriisinhallintakykyä koulutuksen puolella kehitettiin tuottamalla Training Requirement -analyysi Support to Border Management koulutusala.</p>

Tavoite	Toteuma 2020
	<p>Koulutuksen puolella moni uusi avaus siirtyi Covid-kriisiin vuoksi vuoden 2021 puolelle, mukaan lukien EU:n komission rahoittama koulutusconsortiohanke, joka keskittyy in-mission -koulutuksiin.</p> <p>Yhteistyö kansainvälisten sisarorganisaatioiden (Ruotsi, Tanska, Yhdistyneet kuningaskunnat) kanssa eteni suunniteltua vaatimattomammin, mutta vuoden aikana järjestettiin useita Security and Safety -kokouksia, joista yksi oli Suomessa. Lisäksi Women, Peace and Security-työryhmä aloitti toimintansa. Pohjoismaisen HR-verkoston jäsenet olivat myös tiiviissä yhteydessä toisiinsa Covid-kriisin vuoksi ja ryhmä (Ruotsi, Tanska, Norja, Islanti) kokoontui Kriisinhallintakeskuksen johdolla etäkokoukseen marraskuussa.</p> <p>Kriisinhallintakeskuksen ISO-laatusprosessia kehitettiin aktiivisesti auditoinnissa tunnistettujen kehittämiskohteiden osalta: sidosryhmäanalyysi, riskit/mahdollisuudet, laatumittarit, sisäinen/ulkoinen kommunikaatio, perehdytyskäytäntö. Sisäisiä auditointeja järjestettiin useita ja laatukäsikirja eteni aikataulussa kohti versiota 1.0.</p> <p>Siviilikriisinhallinnan kansallisen viestintäsuunnitelman jalkauttamista ei pystytty priorisoimaan resurssien puutteessa.</p>
<p>Suomen siviilikriisinhallintaosallistuminen vastaa sisäisen turvallisuuden tavoitteisiin.</p> <p>Kriisinhallintaoperaatioiden ja OSA-virastojen yhteistyö toimii. SM:n alan virastojen tiivis yhteistyö edistää edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Tehtäviä, joiden kelpoisuusehdot edellyttivät menestyksekkäiltä ehdokkailta palvelusta ja työkokemusta sisäisen turvallisuuden tehtävistä (ministeriö, poliisi, raja) avattiin hakuun normaalisti.</p> <p>Operatiivisen tason kokouksia/tapaamisia eri virastojen kanssa pidettiin (etenkin Poliisihallitus, Poliisiammattikorkeakoulu) liittyen rekrytointiin ja koulutukseen; haasteena oli yhteistyö Rajavartiolaitoksen suuntaan, sillä se oli työllistetty Frontexin vuoksi. Tullin ja Rikosseuraamusviraston paikkoja ei ole paljon, minkä vuoksi kokoustaminen ei ollut kovinkaan tarpeellista.</p> <p>Handbooks -sarjan konseptin sekä julkaisujen tuottaminen uusia uhkia koskevien minikonseptien jalkauttamiseksi ei edennyt pitkälti Covid19 vuoksi.</p> <p>Yhteistyö Kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan osaamiskeskuksen puitteissa eteni suunnitellusti Puolustusvoimien kansainvälisen keskuksen, Poliisiammattikorkeakoulun sekä Raja- merivartiokoulun kanssa. Osaamiskeskussopimuksen ja visuaalisen ilmeen uudistamista siirrettiin vuoden 2021 puolelle, jotta sopimuksessa voidaan huomioida parlamentaarisen kriisinhallintakomitean mahdolliset suositukset.</p>

Tavoite 2: Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetetun Kriisinhallintakeskukselle toiminnallisen tulostavoitteen toteutus eteni vuonna 2020 pienistä haasteista huolimatta.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
<p>Kansallisen 1325-toimintaohjelman periaatteet on huomioitu kaikessa toiminnassa</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	<p>Kansallisen 1325- toimintaohjelman Kriisinhallintakeskusta koskevien sitoumusten toimeenpano eteni suunnitellusti ja Kriisinhallintakeskus raportoi toimeenpanosta erikseen seurantatyöryhmälle.</p> <p>Sekondeerattujen naisten määrä saavutti pysyvästi 40 prosentin tason; EU-missioissa taso on saavutettu ja ylitetty (joulukuussa 2020 lähes 50 prosenttia) kompaktin sitoumuksen mukaisesti, mutta muiden organisaatioiden (Etyj, YK) kohdalla vastaavaa ei ole tapahtunut.</p> <p>Peruskurssille valituista osallistujista 47 prosenttia oli naisia; hakijoita oli 225, joista 93 oli naisia (41 prosenttia). Kurseille valittiin 20 miestä ja 18 naista.</p> <p>Ensimmäinen in-mission (Organised Crime) koulutus oli tarkoitus pilotoida Kosovossa, mutta se siirtyi seuraavalle vuodelle Covid19 vuoksi.</p> <p>Koulutuksen laatujärjestelmän mukaisesti koulutuksen toimintasuunnitelma sekä jokaisen koulutustapahtuman toteutussuunnitelma ja raportti sisälsivät erillisen osion Kansallisen 1325- toimintaohjelman huomioinnista.</p> <p>Siviilikriisinhallinnan peruskurssin opetussuunnitelmaudistuksessa otettiin kansallisen 1325- toimintaohjelman periaatteet huomioon (esim. koulutusmoduuli).</p> <p>Puolustusvoimien kanssa yhteistyössä tuotettava selvitys 1325-teemojen näkymisestä missioiden ja operaatioiden suunnittelussa ja toteutuksessa - hankkeen väliraportti valmistui aikataulun mukaisesti.</p> <p>Suunniteltu Kriisinhallintakeskuksen 1325- ohjausryhmän perustaminen peruttiin, sillä tavoite tullaan yhdistämään kestävä kehityksen sitoumuksen päivittämiseen. Päivityksen valmistelua seuraa kestävä kehityksen ohjausryhmä</p>

Tavoite 3: Kestävän kehityksen toimenpiteet

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetetun Kriisinhallintakeskukselle toiminnallisen tulostavoitteen toteutus eteni vuonna 2020 pienistä haasteista huolimatta.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
Kestävän kehityksen periaatteet on huomioitu kaikessa toiminnassa kansallisesti ja siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden työn kautta. <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	Kriisinhallintakeskuksen kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen toimeenpanoa tarkasteltiin ja sen päivittämisestä päätettiin yhdessä Kriisinhallintakeskuksen kestävän kehityksen ohjausryhmän kanssa. Kriisinhallintakeskuksen kestävän kehityksen ohjausryhmä kokoontui vain kerran, vaikka tavoitteena oli vähintään kaksi kertaa. Kriisinhallintakeskuksen oman kestävän kehityksen strategian valmistelu aloitettiin.

Tavoite 4: Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon

Tavoitteen saavuttamiseksi vuosille 2020-2024 asetetun Kriisinhallintakeskukselle toiminnallisen tulostavoitteen toteutus eteni vuonna 2020 pienistä haasteista huolimatta.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu strategisen tavoitteen saavuttamiseksi asetetut toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteuma vuonna 2020.

Tavoite	Toteuma 2020
Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia. <ul style="list-style-type: none"> • <i>etenee, pieniä haasteita</i> 	Kriisinhallintakeskus on lisännyt virastokohtaiset strategiset osaamistarpeet (1325, kestävä kehitys, vaikuttavuus) Boost-järjestelmään. Seuraava osaamiskartoitusvaihe tapahtuu työntekijän ja esihenkilön kesken tulos- ja kehityskeskusteluissa vuonna 2021.

1.3.3 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille, momentti 26.01.66

Momentilta maksettiin kolmen poliisitoimintaan liittyvän järjestön, Interpolin, FATF:n (Financial Action Task Force) ja Policy Planners Network jäsenmaksut. Momentilta maksettiin myös kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO PKD) sähköisen varmenepankin liittymis- ja jäsenmaksut. Maahanmuuttohallinnon osuuteen sisältyivät jäsenmaksut ja maksuosuudet kansainvälisille maahanmuutto- ja siirtolaisuusjärjestöille (ICMPD, IOM, IGC). Määrärahasta siirrettiin 0,05 milj. euroa Rajavartiolaitokselle COSPAS-SARSAT jäsenmaksuosuutta varten. Rajavartiolaitos ja muut Suomen turvallisuusviranomaiset ovat saaneet COCSPAS-SARSAT satelliittipohjaisen hätälähetinjärjestelmän hälytystiedot käyttöönsä jäsenmaksun perusteella. Momentilta maksettiin myös 0,01 milj. euroa YK:lle teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista koskevan yleissopimuksen kansainvälisen toimeenpanon tukemisesta aiheutuvien avustusten maksamiseen.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

Toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta on arvioitu ministeriön keskeisten toimintojen eli tehtäväkokonaisuuksien osalta Kieku-järjestelmästä saatavien kustannustietojen sekä asianhallintajärjestelmästä saatujen suoritemäärien perusteella.

Ministeriön toiminnoille ei ole asetettu varsinaisia tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita. Toimintoihin sisältyy sellaisia tehtäviä, joiden osalta suoritteet eivät ole määriteltävissä ja tehokkuuden tunnusluvut ovat vain suuntaa antavia.

1.4.1 Toiminnallinen tuottavuus, taloudellisuus ja suoritteiden määrät

Kustannukset perustuvat toiminnoille suoraan kirjattuihin menoihin, työajankohdenusten perusteella laskettuihin henkilötyövuosiin ja palkkakustannuksiin sekä tukitoimintojen ja palkallisten poissaolojen ydin- ja ohjaustoiminnoille jaettuihin kustannuksiin. Kustannuksiin on lisätty valtioneuvoston hallintoyksiköstä saadut tiedot sinne siirrettyjen palvelutoimintojen kustannuksista.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön kustannusten laskentamenettelyä muutettiin vuoden 2019 aikana ja toteutuneet kustannukset esitetään uudistetun laskentamallin mukaisena. Kustannusten vyörytyksessä ajurina toimii toteutunut työaika. Uuden laskennan tulokset eivät olennaisesti poikkea aiemman mallin tuloksista. Alla olevissa taulukoissa myös vertailuvuodet esitetään uusitun mallin mukaisesti laskettuna.

Taulukko 1. Ministeriön kokonaistuottavuus ja tehokkuus vuosina 2018-2020

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Kustannukset (1000 euroa) (pl. mom. 26.01.20)	23 313	26 245		27 938
Henkilötyövuodet (kohdennettu)	199,9	214,2	214	216,3
Kustannukset/henkilötyövuosi	116,6	122,5		129,2
Ydintoiminnot (htv)	21,3	22,1	22	22,0
Ohjaustoiminnot (htv)	78,1	86,3	88	90,9
Tukitoiminnot (ml. johtaminen) (htv)	57,4	60,7	59	59,3
Lomat ja poissaolot, kohdentamaton (htv)	43,0	45,1	45	44,1

Taulukko 2. Ministeriön keskeiset toiminnot

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Kustannukset (1000 euroa) (ei sisällä momenttia 26.01.20 Tietohallinnon yhteiset menot)	23 313	26 245		27 938
Henkilötyövuodet (työajankohdennusten mukaiset)	199,9	214,2	214	216,3
Tehtävät ja painopisteet				
Ydintoiminnot ministeriössä (htv), josta	21,3	22,1	22	22
Poliisitoimi (htv)	4,7	6,7	7	5,5
Kustannukset (1000 €)	1 086,2	1 547,3		1 175,4
Kustannukset / htv	230,1	230,6		213,7
Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta (htv)	11,3	9,2	9	11,6
Kustannukset (1000 €)	3 181,9	3 671,4		5 286,5
Kustannukset / htv	282,3	397,8		456,2
Maahanmuuttohallinto (htv)	2,8	3,5	3,5	2,9
Kustannukset (1000 €)	604,6	799,5		608,0
Kustannukset / htv	218,3	227,8		212,5
Muut ydintoiminnot (htv)	2,5	2,6	2,5	2,0
Kustannukset (1000 €)	553,1	548,1		392,8
Kustannukset / htv	221,2	210,8		195,8
Ohjaustoiminnot (htv), josta	78,1	86,3	88	90,9
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta (htv)	10,4	10,0	11	12,1
Kustannukset (1000 €)	2 983,0	2 470,8		2 749,0
Kustannukset / htv	286,8	246,1		226,8
Hallinnonalan ohjaus, suunnittelu ja seuranta (htv)	13,0	14,5	16,5	17,9
Kustannukset (1000 €)	2 793,0	3 192,8		3 899,6
Kustannukset / htv	214,8	220,3		217,4
Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen (htv)	26,9	27,2	27	27,2
Kustannukset (1000 €)	5 607,4	5 688,1		5 609,4
Kustannukset / htv	208,5	209,1		206,5
Kansainväliset ja EU-asiat (htv)	15,9	18,6	18	16,3
Kustannukset (1000 €)	3 744,9	4 758,7		3 479,2
Kustannukset / htv	235,5	255,8		213,3
Sisäasioiden rahastot (htv)	9,4	11,7	11,5	13,1
Kustannukset (1000 €)	2 136,2	2 654,6		3 788,8
Kustannukset / htv	227,3	227,5		290,0
Muut ministeriön erityistehtävät	2,5	4,3	4	4,3
Kustannukset (1000 €)	623,0	914,4		949,7
Kustannukset / htv	249,2	212,7		219,1
Tukitoiminnot (johtaminen, yleishallinto, ministeriön sisäiset palvelut) (htv)	57,4	60,7	59	59,3
Lomat, muut palkalliset poissaolot, kohdentamaton työaika, muut (htv)	43,0	45,1	45	44,1

Taulukko 3. Ministeriön keskeiset suoritteet vuosina 2018-2020 (kpl)

	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020
Kansalaiskirjeet	377	558	1 020
Kirjalliset kysymykset	61	64	72
Määräykset, ohjeet ja suositukset	10	7	11
EOA:n lausuntopyynnöt	6	7	6
Hallituksen lakiesitykset	23	8	8
Käynnistyneet lainsäädäntöhankkeet	10	10	25
Saapuneet lausunnot (ministeriön tekemiin lausuntopyyntöihin)	567	268	289
Annetut lausunnot (ministeriöön saapuneisiin lausuntopyyntöihin)	311	301	283
Rahoitetut tutkimushankkeet (SM TKI)	5	4	11
Rahoitetut hankkeet (sisäasioiden rahasto)	114	35	32

Kansalaiskirjeiden määrän nousuun vaikutti erityisesti Covid-19 -pandemian johdosta ministeriöön lähetettyjen kansalaisilta tulleiden viestien määrän nousu.

Taulukko 4. Kriisinhallintakeskuksen tuottavuus ja tehokkuus vuosina 2019-2020

	Toteuma 2019	Toteuma 2020
Kustannukset (1000 euroa) yhteensä	15 906	16 506
Kustannukset (1000 euroa) (pl. siviilihenk. osall. kriisinhallintaan-toiminto)	2 465	3 234
Kustannukset (pl. siviilihenk. osall. kriisinhallintaan-toiminto)/htv	135,4	138,8
Henkilötyövuodet (työajankohdennusten mukaiset)	18,2	23,3
Tehtävät ja painopisteet		
Ydintoiminnot (htv), josta	12,1	13,7
Siviilihenkilöstön osallistuminen Kriisinhallintaan (htv)	0,2	0,5
Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (htv)	11,9	13,2
Tukitoiminnot (johtaminen, yleishallinto, sisäiset palvelut) (htv)	1,7	4,9
Lomat, muut palkalliset poissaolot, kohdentamaton (htv)	4,3	4,7

Taulukko 5. Kriisinhallintakeskuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden keskeiset tunnusluvut

Tavoite	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Naisten osuus siviilikriisinhallintatehtävissä (%)	36	40	40	40
Naisten määrä siviilikriisinhallinnan peruskurssilla (%)	50	50	50	50

1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Sisäministeriön kirjanpitoyksikössä maksullisen toiminnan tuotot olivat 2 080 euroa vuonna 2020. Toimintakertomuksessa ei esitetä maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa, koska tuottojen määrä oli alle 1,0 milj. euroa. Toimintakertomuksessa ei myöskään esitetä Kilpailulain 30 d §:ssä tarkoitettua maksullisen toiminnan tuloslaskelmaa, koska tuottojen määrä oli alle 40 000 euroa. Tileistä poistoja ei tehty vuonna 2020.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön maksullinen toiminta muodostui vuonna 2020 sisäministeriön pelastusosaston pelastuslain (379/2011) mukaisista erivapauspäätöksistä, joita laskutettiin 8 kpl vuonna 2020.

Kriisinhallintakeskuksella ei ollut maksullista toimintaa vuonna 2020.

1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Vuonna 2020 yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot sisäministeriön kirjanpitoyksikössä olivat 0,169 milj. euroa. Toimintakertomuksessa ei esitetä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaa, koska tuottojen määrä oli alle 1,0 milj. euroa.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot tulivat EU:lta ja Reijo Rautauoman säätiöltä. Kirjanpitoyksikön suurimmat yhteistoiminnan tuotot vuonna 2020 olivat Vapaaehtoiset pelastustoiminnassa ja Facts Against Hate -hankkeiden tuottoja.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstön yhdenvertainen kohtelu on osa hyvää henkilöstöpolitiikkaa ja liittyy kaikkien työnantajatoimintaan. Sisäministeriön hallinnonalalla noudatetaan hallituksen tasa-arvo-ohjelmaa sekä sisäasiainhallinnon yleisiä linjauksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan osana toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa. Seurantaa koordinoi sisäministeriön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatioryhmä.

Ministeriössä sukupuolinäkökulma otetaan huomioon kaikessa toiminnassa vuoden 2020 talousarviossa asetetun tavoitteen mukaisesti. Naisten ja miesten välistä tasa-arvoa edistetään tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luodaan ja vakiinnutetaan sellaiset toimintatavat, joilla varmistetaan tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Ministeriön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain.

Osaamisen kehittäminen oli keskeinen henkilöstöhallinnon painopistealue vuonna 2020. Tavoitteena oli, että osaamisen kehittämisellä varmistetaan hyvinvoiva henkilöstö ja organisaation toimintakyky muuttuvassa toimintaympäristössä. Hallinnonalan virastojen tuli määritellä tämän hetkiset strategiasta johdettavat tärkeimmät ydinosaamiset, osaamisvahvuudet ja kriittiset osaamiset, joita tarvitaan konsernistrategian ja tavoitteiden toteuttamiseksi.

Koronapandemia ja siitä johtanut laajamittainen etätyöskentely haastoi vanhoja toimintamalleja. Koronapandemian johdosta muun muassa annettiin ohjeistusta muuttuneessa tilanteessa ja henkilöstön etätyövalmiuksia tuettiin. Myös henkilöstön hyvinvointia seurattiin tarkasti. VMBaro kyselyn lisäksi koko sisäministeriön hallinnonalalla tehtiin korona-itsearviointi, jonka avulla kartoitettiin onnistumisia ja haasteita poikkeusoloissa. Sisäministeriössä tehtiin lisäksi työpaikkaselvitys hallinto- ja kehittämisosastolla ja kansainvälisten asioiden yksikössä sekä koko ministeriötä koskeva työsuojelun riskien arviointi koronatilanteen vaikutusten ja henkisen kuormittumisen arvioinnin osalta.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön henkilöstön lukumäärä oli vuoden 2020 lopussa 256 henkilöä ja henkilötövuosimäärä 239,5 henkilötövuotta. Kirjanpitoyksikön henkilöstön lukumäärä kasvoi 18 henkilöllä ja henkilötövuosimäärä kasvoi 7,2 henkilötövuodella.

Taulukko 6. Sisäministeriön kirjanpitoyksikön henkilötövuosimäärä organisaatioyksiköittäin vuosina 2018–2020

Tulosyksikkö	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019–2020
Kansainvälisten asioiden yksikkö	21,4	22,3	22,0	-0,3
Viestintäyksikkö	7,4	7,6	8,1	0,5
Sisäinen tarkastus	2,9	3,9	3,8	-0,1
Maahanmuutto-osasto	31,7	35,6	31,3	-4,3
Pelastusosasto (ml. Palosuojelurahasto)	41,1	44,2	48,3	4,1
Polisiosasto	41,3	38,8	37,9	-0,9
Hallinto- ja kehittämisosasto	52,0	54,8	54,1	-0,7
Kansallisen turvallisuuden yksikkö	0,0	3,3	8,7	5,4
Muut	2,0	2,8	2,0	-0,8
Sisäministeriö yhteensä	199,8	213,4	216,2	2,8
Kriisinhallintakeskus	0,0	18,9	23,3	4,4
Kirjanpitoyksikkö yhteensä	199,8	232,3	239,5	7,2

Sisäministeriön henkilöstön lukumäärä kasvoi 10 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Vakinaisen henkilöstön määrä (171 henkilöä) nousi 9 henkilöllä edellisestä vuodesta, kun määräaikaisten henkilöiden määrä (27 henkilöä) kasvoi 1 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Osa-aikaisten henkilöiden määrä (4 henkilöä) oli edellisen vuoden tasolla. Ministeriön henkilötövuosimäärä (216,2 htv) kasvoi 2,8 henkilötövuodella edelliseen vuoteen verrattuna.

Kriisinhallintakeskuksen henkilöstön lukumäärä kasvoi 8 henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Vakinaisen henkilöstön määrä (12 henkilöä) kasvoi 3 henkilöllä ja määräaikaisten henkilöiden määrä (16 henkilöä) kasvoi 5 henkilöllä. Kriisinhallintakeskuksen henkilötövuosimäärä (23,3 htv) kasvoi 4,4 henkilötövuodella edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2020 lopussa naisten osuus ministeriön henkilöstöstä oli 65 % ja miesten 35 %. Kriisinhallintakeskuksen henkilöstöstä 59 % oli naisia ja 41 % miehiä. Naisten osuus määräaikaisista henkilöistä sisäministeriön kirjanpitoyksikössä vuonna 2020 oli noin 28,5 %.

Sisäministeriössä sairauspoissaolojen määrä (3,2 työpäivää/htv) laski edellisen vuoden verrattuna (7,7 työpäivää/htv v. 2018) ja tavoitteeksi asetettu (alle 6,3 työpäivää/htv) saavutettiin. Kriisinhallintakeskuksessa sairauspoissaolojen määrä (3,4 työpäivää/htv) laski edellisestä vuodesta (4,3 työpäivää/htv) ja tavoitteeksi asetettu (alle 4,5 päivää/htv) saavutettiin. Sairauspoissaolojen vähenemiseen vuonna 2020 vaikutti osaltaan Covid-19 -pandemian vuoksi laajasti tehty etätö.

Taulukko 7. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Henkilöstön lukumäärä, henkilöä 31.12.		238		256
- sisäministeriö	205	218		228
- Kriisinhallintakeskus		20		28
Sukupuolijakauma (n/m) %				65/35
- sisäministeriö	65/35	65/35	65/35	65/35
- Kriisinhallintakeskus		50/50	50/50	59/41
Henkilötyövuodet		232,3	233	239,5
- sisäministeriö	200,1	213,4	214	216,2
- Kriisinhallintakeskus		18,9	19	23,3
Keski-ikä				
- sisäministeriö	46,2	45,4		45,9
- Kriisinhallintakeskus		45,5		43,9
Vakinaiset (n/m), lukumäärä		109/62		125/58
- sisäministeriö	99/52	104/58		116/55
- Kriisinhallintakeskus		5/4		9/3
Määräaikaiset (n/m), lukumäärä		43/24		41/32
- sisäministeriö	37/18	38/18		33/24
- Kriisinhallintakeskus		5/6		8/8
Vakinaisten osuus (%)	73,2	71,8		71,5
- sisäministeriö		74,3		75,0
- Kriisinhallintakeskus		45,0		42,9
Määräaikaisten osuus (%)	26,8	28,2		28,5
- sisäministeriö		25,7		25,0
- Kriisinhallintakeskus		55,0		57,1
Kokoaikaiset, lukumäärä		233		251
- sisäministeriö	200	214		224
- Kriisinhallintakeskus		19		27
Kokoaikaisten osuus (%)		97,9		98,0
- sisäministeriö	97,6	98,2		98,2
- Kriisinhallintakeskus		95,0		96,4
Osa-aikaiset, lukumäärä		5		5
- sisäministeriö	5	4		4
- Kriisinhallintakeskus		1		1
Osa-aikaisten osuus (%)		2,1		2,0
- sisäministeriö	2,4	1,8		1,8
- Kriisinhallintakeskus		5,0		3,6

	Toteuma 2018	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %				
- sisäministeriö	81,1	81,8		83,8
- Kriisinhallintakeskus		83,4		85,4
Kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi				
- sisäministeriö	14 645 052	16 153 954		17 073 58,5
- Kriisinhallintakeskus		1 180 537		1 654 542,7
Työhyvinvointi				
Työtyytyväisyysindeksi				
- sisäministeriö	3,8	3,9	3,9	3,9
- Kriisinhallintakeskus		3,9	3,9	4,3
Lähtövaihtuvuus (%)				
- sisäministeriö	11,3			
- Kriisinhallintakeskus				
Tulovaihtuvuus (%)				
- sisäministeriö	9,8			8,8
- Kriisinhallintakeskus				44,4
Sairauspoissaolot (tpv/htv)				
- sisäministeriö	6,3	7,7	6,3	3,2
- Kriisinhallintakeskus		4,3	3,5	3,4
Työterveyshuolto (euroa/htv)				
- sisäministeriö	606,9	597,1		398,4
- Kriisinhallintakeskus		614,7		7 653,2
Työtyytyväisyyden edistäminen (euroa/htv)				
- sisäministeriö	624,8	585,5		511,6
- Kriisinhallintakeskus		199,1		430,3
Työkunnan edistäminen (euroa/htv)				
- sisäministeriö	402,3	341,1		159,1
- Kriisinhallintakeskus		43,4		62,8
Osaaminen				
Koulutustasoindeksi, koko henkilöstö				
- sisäministeriö	6,3	6,2		6,3
- Kriisinhallintakeskus		5,7		5,5
Koulutustasoindeksi, naiset				
- sisäministeriö	6,1	6,1		6,2
- Kriisinhallintakeskus		5,5		5,6
Koulutustasoindeksi, miehet				
- sisäministeriö	6,6	6,5		6,5
- Kriisinhallintakeskus		5,9		5,4
Koulutus ja kehittäminen (euroa/htv)				
- sisäministeriö	834,4	628,7		805,8
- Kriisinhallintakeskus		457		416,7

Sisäministeriön kirjanpitoyksikössä toteutettiin edellisen vuoden tapaan kaksi työtyytyväisyyskyselyä, joista toinen sisäministeriön henkilöstölle ja toinen Kriisinhallintakeskuksen henkilöstölle.

Sisäministeriössä toteutettu VMBaro-työtyytyväisyyskysely osoitti, että ministeriössä työhyvinvointi oli aiempien vuosien tapaan hyvällä tasolla, sillä kokonaistyötyytyväisyys oli 3,94 (3,88 vuonna 2019). Kyselyn vastausprosentti oli 88 %. Edellisen vuoden tuloksiin verrattaessa vuonna 2020 kasvoi erityisesti tyytyväisyys työ- ja toimintaympäristöön (+0,21) sekä palkkaukseen (+0,15). Kyselyn osa-alueista korkein tyytyväisyys oli työn sisältöön ja vaikutusmahdollisuuksiin (4,31), työyhteisön toimintakulttuuriin (4,18), työnantajakuvaan (4,18) sekä osaamiseen oppimiseen ja uudistumiseen (3,94).

Vuonna 2020 kysyttiin myös poikkeusolojen vaikutusta työhyvinvointiin. Valtaosa vastaajista oli sitä mieltä, että poikkeusolojen aikainen etäjohtaminen oli ministeriössä onnistunutta. Niin ikään vastaajat kokivat saavuttaneensa työlle asetetut tavoitteet myös poikkeusoloissa. Vastausten perusteella poikkeusolot vaikuttivat kuitenkin myös työhyvinvointiin, osalla enemmän ja osalla vähemmän.

Kyselyn vastausten perusteella ministeriössä ei esiinny seksuaalista häirintää. Myös niiden vastaajien, jotka kertoivat kokeneensa häirintää (työpaikkakiusaamista), määrä oli vähentynyt 1 %: iin (4 % vuonna 2019). Epäasiallista käytöstä työyhteisössä oli havainnut 7 % vastaajista (18 % vuonna 2019).

Kyselyn tuloksia käsiteltiin ministeriön johdossa, henkilöstöpolitiikan ja henkilöstöhallinnon yhteistyöryhmässä ja työsuojelutoimikunnassa. Lisäksi kukin osasto ja erillisyyksikkö käsitteli tuloksia omissa työyksikkökokouksissaan.

Kriisinhallintakeskuksessa toteutettu VMBaro-työtyytyväisyyskysely osoitti, että keskuksen työtyytyväisyys on kyselyn tulosten perusteella erinomaisella tasolla, sillä kokonaistyötyytyväisyyden arvosana oli 4,3 (3,9 vuonna 2019). Kyselyn vastausprosentti oli mm. poissaolojen vuoksi 61 %. Työtyytyväisyyskyselyn tulosten analyysissä vahvuuksiksi Kriisinhallintakeskuksessa nousivat luottamus työyhteisön johtoon sekä oikeudenmukainen kohtelu työtovereiden ja esihenkilöiden taholta. Kyselyn tulosten perusteella kolme heikointa kohtaa olivat luottamus palvelussuhteen jatkuvuuteen, palkkauksen muuttuminen työsuorituksen muuttuessa sekä palkkauksen oikea suhde työn vaativuuteen.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Sisäministeriön hallinnonalan pääluokassa oli vuonna 2020 käytössä yhteensä 1 907,7 milj. euroa määrärahaa. Vuoden 2020 määrärahaa oli käytössä 1 708,8 milj. euroa, mikä on noin 11,5 % enemmän kuin vuonna 2019 (1 532,6 milj. euroa vuonna 2019). Edellisiltä vuosilta siirrettyjä määrärahoja vuonna 2020 oli käytössä 198,9 milj. euroa, mikä oli lähes edellisen vuoden tasolla (210,6 milj. euroa vuonna 2019).

Sisäministeriön hallinnonalan pääluokan vuoden 2020 määrärahoista varsinaisessa talousarviossa myönnettiin 1 528,8 milj. euroa, kun vuonna 2019 varsinaisessa talousarviossa myönnettiin 1 496,8 milj. euroa. Pääluokkaan 26 osoitettiin vuoden 2020 lisätalousarvioissa 180,0 milj. euroa, kun edellisenä vuonna lisätalousarvioissa osoitettiin 35,8 milj. euroa. Lisätalousarvioiden osuus pääluokan 26 vuoden 2020 määrärahoista oli 10,5 % (2,3 % vuonna 2019). Merkittävimmät erät (75,8 %) vuoden 2020 lisätalousarvioissa kohdistui momentille 26.20.70 Rajavartiolaitoksen investoinnit, johon myönnettiin lisärahoitusta 136,5 milj. euroa. Vuoden 2020 lisätalousarviosta noin 40,5 milj. euroa (22,5 %) liittyi koronapandemiasta aiheutuneisiin kustannuksiin ja tulonmenetyksiin.

Taulukko 8. Pääluokan 26 vuosien 2018-2020 varsinaisten talousarvioiden vertailu (1 000 euroa)

Momentti	Momentin nimi	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019-2020
26.01.01	Sisäministeriön toimintamenot	13 811	14 425	15 079	654
26.01.04	Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot	1 739	1 480	2 358	878
26.01.20	Tietohallinnon yhteiset menot	8 017	8 017	1 594	-6 423
26.01.24	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan	22 555	30 665	21 040	-9 625
26.01.25	Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta	0	5 500	5 500	0
26.01.29	Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	100 409	115 000	110 000	-5 000
26.01.50	Eräät avustukset	225	225	260	35
26.01.66	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut	1 017	1 017	960	-57
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	726 152	753 095	763 152	10 057
26.10.02	Suojelupoliisin toimintamenot	33 341	43 898	49 000	5 102

Momentti	Momentin nimi	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019-2020
26.10.20	Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot	9 168	9 168	7 608	-1 560
26.10.21	KEJO-hankkeen yhteiset menot	1 000	7 330	0	-7 330
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	235 292	234 690	244 599	9 909
26.20.70	Ilma- ja vartioalusten hankinta	15 500	9 010	23 510	14 500
26.30.01	Pelastustoimen toimintamenot	15 997	16 321	16 907	586
26.30.02	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	49 188	51 876	57 834	5 958
26.30.20	Erytymenot	2 406	1 966	1 966	0
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	49 395	28 611	55 213	26 602
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	137 594	127 601	117 433	-10 168
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	6 800	4 830	4 030	-800
26.40.63	Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet	46 584	32 120	30 715	-1 405
Yhteensä		1 476 190	1 496 845	1 528 758	31 913

Taulukko 9. Pääluokan 26 vuosien 2018-2020 lisätalousarvioiden vertailu (1 000 euroa)

Momentti	Momentin nimi	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019-2020
26.01.01	Sisäministeriön toimintamenot	163	22	-7	-29
26.01.04	Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot	13	-19	-125	-106
26.01.20	Tietohallinnon yhteiset menot	0	-88	0	88
26.01.24	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan	-3 680	12 500	6 927	-5 573
26.01.25	Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta	0	1 200	0	-1 200
26.01.29	Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	15 000	0	0	0
26.01.50	Eräät avustukset	0	10	0	-10
26.01.66	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut	0	0	0	0
26.10.01	Poliisitoimen toimintamenot	11 917	6 480	39 214	32 734
26.10.02	Suojelupoliisin toimintamenot	1 536	17	120	103
26.10.20	Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot	0	0	-6 000	-6 000
26.10.21	KEJO-hankkeen yhteiset menot	0	3 500	0	-3 500
26.20.01	Rajavartiolaitoksen toimintamenot	2 830	2 090	23 895	21 805

Momentti	Momentin nimi	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019-2020
26.20.70	Ilma- ja vartioalusten hankinta	0	0	136 500	136 500
26.30.01	Pelastustoimen toimintamenot	1 805	5	2 741	2 736
26.30.02	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot	667	2 725	1 781	-944
26.30.20	Erytymenot	1 700	600	1 800	1 200
26.40.01	Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	355	11 009	2 174	-8 835
26.40.21	Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	6 000	0	-20 000	-20 000
26.40.22	Vapaaehtoinen paluu	-3 000	-4 300	-2 500	1 800
26.40.63	Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet	-6 000	0	-6 500	-6 500
Yhteensä		29 306	35 751	180 020	144 269

Arviomäärärahan ylityslupia esitettiin tilivuonna 1 kappale. Sisäministeriö päätti ylittää Momentin 26.30.20 Pelastustoimen erityismenot määrärahat enintään 1,7 milj. eurolla. Ylityslupa katettiin vuoden 2020 viidennessä lisätalousarviossa.

Jakamattomia määrärahoja sisäministeriön pääluokassa oli vain momentilla 26.01.29 sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön rahoituksen rakenne

Sisäministeriön kirjanpitoyksiköllä oli vuonna 2020 käytettävissä määrärahoja yhteensä 136,145 milj. euroa. Käytössä olevista määrärahoista sisäministeriön pääluokan määrärahoja oli 107,182 milj. euroa (78,7 %) ja muiden hallinnonalojen määrärahoja 28,963 milj. euroa (21,3 %).

Sisäministeriölle osoitettuja jakamattomia määrärahoja jaettiin edelleen Poliisihallitukselle (0,02 milj. euroa) momentilta 24.10.21.01 siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan ja Rajavartiolaitokselle (0,135 milj. euroa) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyön rahoitusta vuoden 2019 talousarvion momentilta 24.90.68.

Taulukko 10. Sisäministeriön kirjanpitoyksikön talousarviorahoitus ja sen käyttö

Rahoitus (1 000 euroa)	Käyttö 2018	Käyttö 2019	Käyttö 2020	Käytettävissä 2020	Siirretty vuodelle 2021
Kulutusmenot					
26.01.01 Sisäministeriön toimintamenot	14 651	15 692	14 991	17 796	2 730
26.01.04 Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot ¹		1 534	1 996	2 277	281
26.01.20 Tietohallinnon yhteiset menot	7 271	6 680	1 781	3 050	1 268
26. muut kulutusmenot ²	3 344	4 088	4 440	14 466	7 404
Muut kulutusmenot	110	585	1 585	13 447	11 862
Kulutusmenot yhteensä	25 376	28 579	24 793	51 035	23 544
Muu budjettirahoitus					
26. siirtomenot	21 193	32 850	25 756	68 784	42 782
Muu budjettirahoitus	21	14 079	14 102	15 375	50
Arvonlisäverot	2 049	2 039	951	951	0
Muu budjettirahoitus yhteensä	23 263	48 968	40 809	85 110	42 832
Menomomentit yhteensä	48 639	77 547	65 603	136 145	66 376
Tulorahoitus					
Tulomomentit	-36 289	-32 931	-26 061		
YHTEENSÄ	12 350	44 616	39 542	136 145	66 376

Sisäministeriön toimintamomentilla (26.01.01) määrärahaa oli yhteensä 17,796 milj. euroa, josta vuoden 2020 määrärahaa oli 15,072 milj. euroa ja edelliseltä vuodelta siirrettyä määrärahaa 2,724 milj. euroa.

Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot -momentilla (26.01.04) (nimi muutettiin 1.1.2020 alkaen) oli käytettävissä määrärahaa yhteensä 2,277 milj. euroa, josta vuoden 2020 talousarvion määrärahaa oli 2,233 milj. euroa ja edelliseltä vuodelta siirrettyjä määrärahoja 0,044 milj. euroa. Määräraha oli pääosin Kriisinhallintakeskuksen käytössä. Ministeriön käytössä määrarahasta oli 0,03 milj. euroa vuonna 2020.

Tietohallinnon yhteiset -momentilla oli käytössä vuonna 2020 määrärahaa yhteensä 3,050 milj. euroa, josta edelliseltä vuodelta siirrettyä määrärahaa oli 1,776 milj. euroa. Vuoden 2020 talousarvion määrärahaa oli käytettävissä 1,274 euroa.

¹ Mom. 26.01.04.2 SHK kotimaan valm. (CMC) siirtyi vuonna 2019 sisäministeriön kirjanpitoyksiköön, vuonna 2018 Pelastusopiston kirjanpitoyksikössä.

² Sisältää myös EUSA-rahastojen menomomentit lukuun ottamatta teknistä tukea. Sisältää myös momentin 26.01.04.1 käytön vuonna 2018.

Öljy- ja kemikaalivalvonnan tehtävät siirrettiin vuoden 2019 alusta alkaen ympäristöministeriön hallinnonalalta sisäministeriöön. Ministeriöllä oli käytössä öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta -momentilla 3,5 milj. euroa määrärahaa. Edelliseltä vuodelta siirrettyä määrärahaa ministeriöllä ei ollut käytössä.

Muista pääluokan 26 kulutusmenoista suurimmat pelastustoimen toimintamenot (26.30.01), pelastustoimen erityismenot (26.30.20) ja EUSA-rahastojen tekninen tuki (26.01.24).

Muiden hallinnonalojen määrärahoista suurin vuoden 2020 talousarvion määräraha oli ulkoministeriön osoittama 15,295 milj. euron jakamaton määräraha momentilta 24.10.21.1 Siviilihenkilöstön osallistuminen Kriisinhallintaan, josta siirrettiin 0,02 milj. euroa Poliisihallituksen käyttöön.

Valtiovarainministeriön vuonna 2019 sisäministeriölle osoittamasta pelastustoimen uudistamiseen tarkoitusta määrärahan momentilla 4.19.28.70.05 Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluiden kehittämisen tuki ja ohjaus sekä julkisen hallinnon tuottavuuden edistäminen oli käytettävissä 13,4 milj. euroa vuonna 2020. Määrärahasta siirrettiin 0,033 milj. euroa Pelastusopiston käyttöön.

Muita muiden hallinnonalan määrärahoja olivat valtioneuvoston kanslian momentilta 23.01.03.1 osoittama 0,069 milj. euron määräraha Euroopan unionin kansallisen asiantuntija palkkauksiin, valtiovarainministeriön momentilta 28.60.12 osoittama 0,008 milj. euron määräraha osaamisen kehittämiseen ja ulkoministeriön 0,135 milj. euron määräraha momentilta 24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö, joka siirrettiin Rajavartiolaitoksen käyttöön.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Sisäministeriön kirjanpitoyksiköllä vuonna 2020 käytettävissä olleista määrärahoista (136,145 milj. euroa) vuoden 2020 talousarvion määrärahoja oli 72,987 milj. euroa (53,61 %) ja edellisiltä vuosilta siirretyjä määrärahoja 63,158 milj. euroa (46,39 %).

Pääluokan 26 määrärahoja sisäministeriön kirjanpitoyksiköllä oli käytettävissä 107,182 milj. euroa, josta vuoden 2020 talousarvion määrärahoja oli 57,493 milj. euroa (53,64 %) ja edellisiltä vuosilta siirretyjä määrärahoja oli 49,688 milj. euro (46,36 %).

Käytettävissä olevista määrärahoista käytettiin tilivuoden aikana 65,603 milj. euroa (48,2 %) ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 66,376 milj. euroa (48,8 %). Merkittävimmät vuodelle 2021 siirretyistä määrärahoista muodostuivat EU:n sisäasioiden rahastojen

(EUSA-rahastot) ohjelmakauden 2014–2020 rahoituksesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluiden kehittämisen tuki ja ohjaus sekä julkisen hallinnon tuottavuuden edistämisen vuoden 2019 määrärahoista. Määrärahoja peruutettiin 2,147 milj. euroa.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön käytössä olleiden talousarvion tulomomenttien toteuma oli yhteensä 26,061 milj. euroa, josta merkittävimmät osuudet olivat EU:lta saatuja tuloja sisäisen turvallisuuden rahastoille (23,840 milj. euroa) ja siirrettyjen määrärahojen peruutuksia (2,147 milj. euroa). Peruutetuista määrärahoista suurimmat olivat pelastustoimen uudistamisen vuoden 2019 talousarvion määrärahan 1,950 milj. euron suuruinen peruutus ja vuoden 2019 talousarvion momentin 26.01.01.3 Rahoitusoikaisu (EK) 0,074 milj. euron suuruinen peruutus sekä vuoden 2018 talousarvion momentin 26.01.24.5 Solid 0,065 milj. euron peruutus.

Vuoden 2020 talousarviossa tietohallinnon yhteisiin menoihin (mom. 26.01.20) osoitettiin 1,596 milj. euroa (8,017 milj. euroa vuonna 2019). Sisäministeriö maksoi ennen vuotta 2020 Suomen Turvallisuusverkko Oy:lle kiinteän palvelumaksun koko hallinnonalan verkko- ja infrastruktuuripalveluiden käytöstä. Palvelumaksu muuttui päätelaittekohtaiseksi, jolloin keskitetty laskutus ei enää ollut perusteltua ja momentilta siirrettiin vuoden 2020 talousarviossa 6,335 milj. euroa hallinnonalan virastojen toimintamenomomenteille.

Vuoden 2020 talousarviossa tietohallinnon yhteisiin menoihin (mom. 26.01.20) osoitusta 1,594 milj. euron määrärahasta siirrettiin Poliisihallitukselle 0,320 milj. euroa, minkä jälkeen ministeriöllä oli käytössä 1,274 milj. euroa vuoden 2020 määrärahaa. Vuoden 2020 määrärahasta käytettiin 0,006 milj. euroa ja vuodelle 2021 siirrettiin 1,268 milj. euroa. Vuodelta 2019 siirrettyä määrärahaa oli käytössä 2,425 milj. euroa, josta siirrettiin Poliisihallitukselle 0,450 milj. euroa ja Rajavartiolaitokselle 0,377 milj. euroa. Rajavartiolaitos palautti sille siirretystä määrärahasta 0,178 milj. euroa, minkä jälkeen ministeriöllä oli käytössä vuodelta 2019 siirrettyä määrärahaa 1,776 milj. euroa, joka käytettiin vuonna 2020.

Momentille 26.01.24 EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahantulon hallintaan osoitettiin 21,040 milj. euroa vuoden 2020 talousarviossa. Vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa momentille lisättiin 6,927 milj. euroa. Edellisiltä vuosilta siirrettyjä määrärahoja siirrettiin Rajavartiolaitokselle 2,668 milj. euroa, minkä jälkeen ministeriöllä oli käytössä edellisiltä vuosilta siirrettyjä määrärahoja 42,595 milj. euroa. Ministeriöllä käytettävissä olevasta määrärahasta (70,562 milj. euroa) käytettiin 26,202 milj. euroa ja peruutettiin 0,065 milj. euroa. Vuodelle 2021 siirrettiin 44,295 milj. euroa.

Momentille 26.01.25 Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta vuoden 2020 talousarviossa osoitetusta 5,5 milj. euron määrärahasta siirrettiin 2,0 milj. euroa Rajavartiolaitoksen

käyttöön ja määrärahasta käytettiin ministeriössä 0,052 milj. euroa. Vuodelle 2021 siirrettiin 3,448 milj. euroa.

Momentille 26.01.66 kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille vuoden 2020 talousarviossa myönnetystä 0,960 milj. eurosta siirrettiin 0,05 milj. euroa Rajavartiolaitokselle COSPAS-SARSAT jäsenmaksuosuutta varten. Määrärahasta käytettiin 0,729 milj. euroa ja käyttämättä jäi 0,181 milj. euroa.

Sisäministeriölle osoitettiin vuoden 2020 talousarviossa 1,094 milj. euroa pelastustoimen toimintamenoihin (momentti 26.30.01). Määrärahasta siirrettiin 0,138 milj. euroa muille kirjanpitoyksiköille. Vuoden 2020 ensimmäisessä lisätalousarviossa momentille myönnettiin 0,6 milj. euroa ja vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa 1,950 milj. euroa lisäystä. Tämän jälkeen pelastustoimen toimintamenot -momentilla (26.30.01) vuoden 2020 talousarvion määrärahaa 3,506 milj. euroa ja edelliseltä vuodelta siirrettyä määrärahaa 2,262 milj. euroa. Käytettävissä olevasta määrärahasta (5,768 milj. euroa) käytettiin 1,532 milj. euroa ja peruutettiin 2,003 milj. euroa. Vuodelle 2021 siirrettiin 2,233 milj. euroa.

Erityismenot-momentille (mom. 26.30.20) myönnettiin vuoden 2020 talousarviossa määrärahaa 1,966 milj. euroa. Momentille myönnettiin vuoden 2020 viidennessä lisätalousarviossa 1,8 milj. euroa lisäystä. Määrärahasta osoitettiin 0,870 milj. euroa Pelastusopistolle kansainvälisestä hätäavun antamisesta ja vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin menoihin sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle 1,1 milj. euroa metsäpalojen tähystystoiminnasta ja siihen varautumisesta aiheutuviin menoihin. Ministeriön käytössä oli 1,896 milj. euroa, josta käytettiin 1,280 milj. euroa ja käyttämättä jäi 0,616 milj. euroa.

Sisäministeriön toimintamenot (momentti 26.01.01)

Ministeriön toimintamenoihin (mom. 26.01.01) myönnettiin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa 15,079 milj. euroa. Vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa momentilta 26.01.01.1 vähennettiin 0,095 milj. euroa siirtoina muille hallinnonaloille ja vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa momentille lisättiin 0,88 milj. euroa palkkausten tarkistuksiin ja siirtona muilta hallinnonaloilta. Vuodelta 2019 siirrettyä määrärahaa oli käytössä 2,724 milj. euroa. Ministeriön käytössä olleista määrärahoista (17,796 milj. euroa) käytettiin 14,991 milj. euroa ja vuodelle 2021 siirrettiin 2,730 milj. euroa. Määrärahoja peruutettiin 0,075 milj. euroa, josta pääosa momentin 26.01.01.3 Rahoitusoikaisut (EK) vuodelta 2019 siirrettyä määrärahaa.

Taulukko 11. Yhteenveto sisäministeriön toimintamenoista vuodelta 2020 (euroa)

	Toimintamenot (momentti 26.01.01.1)	Tutkimus- toiminta (momentti 26.01.01.2)	Rahoitus- oikaisut (EK) (momentti 26.01.01.3)	Yhteensä
Edelliseltä vuodelta siirretty	2 304 766	228 997	190 000	2 723 762
Talousarvio	14 829 000	250 000	0	15 079 000
Lisätalousarviot	-7 000	0	0	-7 000
Käytettävissä	17 126 766	478 997	190 000	17 795 762
Käytetty	14 647 165	228 469	115 683	14 991 318
Peruutettu	0	527	74 317	74 844
Siirretty seuraavalle vuodelle	2 479 601	250 000	0	2 729 601

Sisäministeriön toimintamenomomentille (mom. 26.01.01.1) kirjattujen nettomenojen määrä laski 5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökuluja lukuun ottamatta kaikkien menoryhmien menot vähenivät pääosin Covid-19 -pandemian vuoksi merkittävästi edellisiin vuosiin verrattuna.

Taulukko 12. Ministeriön toimintamenojen (mom. 26.01.01.1) nettomenojen kehitys vuosina 2018–2020 (euroa)

	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019–2020
Tuotot	-783 314	-746 977	-1 292 352	-545 375
Aineet ja tarvikkeet	66 423	61 441	39 532	-21 909
Henkilöstökulut	13 194 222	14 071 624	15 068 467	996 843
Vuokrat	17 449	18 586	7 917	-10 669
Palvelujen ostot	1 065 622	1 077 591	639 168	-438 423
Muut kulut	834 357	934 379	179 396	-754 983
Muut tiliryhmät	6 675	7 625	5 037	-2 588
Nettomenot yhteensä	14 401 434	15 424 268	14 647 165	-777 104

Henkilöstökulut ovat ylivoimaisesti suurin menoerä ministeriön toimintamenoissa. Sisäministeriön toimintamenoihin kirjattujen henkilöstömenojen määrä nousi noin 7,1 % (noin 0,997 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Suurin syy tähän oli se, että EUSA-rahastojen teknisen tuen vakinaistettujen henkilöiden palkat (noin 0,880 milj.

euroa) maksettiin 1.1.2020 alkaen sisäministeriön toimintamenoista. Aiemmin henkilöstö oli määräaikaista ja heidän palkkauksensa maksettiin EUSA-rahaston teknisestä tuesta (mom. 26.01.24.4). Virkasuhteisten työaika- ja suoriteperusteisia lisiä maksettiin vuonna 2020 noin 0,093 milj. euroa (0,014 milj. euroa vuonna 2019), mikä johtui osin Covid-19 -pandemian vaikutuksesta joiden henkilöiden työmäärään.

Sisäministeriön toimintamenomomentille nettoutetut tuotot kasvoivat merkittävästi (0,545 milj. euroa) edellisiin vuosiin verrattuna ja tuotot ylittivät talousarviossa arvioidun (0,3 milj. euroa) määrän.

Taulukko 13. Ministeriön toimintamenomomentille (26.01.01.1) nettoutetut tuotot (euroa)

	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019–2020
Maksullisen toiminnan tuotot	5 460	1 560	2 080	520
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset elinkeinoelämältä	12 202	2 289	0	-2 289
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset EU:lta	32 578	21 442	5 674	-15 768
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset, sisäiset	201 397	186 101	1 187 973	1 001 872
Muut yhteistoiminnan kustannusten korvaukset	247 244	285 477	0	-285 477
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta	84 709	85 171	96 620	11 449
Muut yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	197 451	161 743	0	-161 743
Muut tuotot, sisäiset	2 267	2 713	0	-2 713
Rahoitustuotot	5	15	5	-10
Satunnaiset tuotot	0	467	0	-467
Tuotot yhteensä	783 314	746 977	1 292 352	545 374

Syynä nettoutettujen tuottojen kasvuun oli se, että EUSA-rahastojen teknisen tuen vakinaistettujen henkilöiden henkilöstökuluja vastaava summa (noin 0,880 milj. euroa) veloitettiin 1.1.2020 alkaen sisäisinä yhteistoiminnan kustannusten korvauksina teknisen tuen momentilta (26.01.24.4). Myös Palosuojelurahaston henkilöstön henkilöstökulut (noin 0,278 milj. euroa) veloitettiin aiempien vuosien tapaan sisäisinä yhteistoiminnan kustannusten korvauksina rahastolta.

Vuokramenot aiheutuivat pääosin säilytys-, kokous- ja seminaaritulojen vuokrauksista.

Sisäministeriön toimintamenoista maksettujen palvelujen ostojen määrä (0,639 milj. euroa) laski 0,438 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävämpänä syynä menotason laskuun oli se, että ravitsemispalvelujen määrä (0,042 milj. euroa) laski noin viidennekseen edellisistä vuosista (0,200 milj. euroa vuonna 2019 ja 0,233 vuonna 2018). Ravitsemispalvelujen määrän lasku johtui pääosin siitä, että Covid-19 -pandemian aikana suurin osa kokouksista järjestettiin etäyhteyksillä ilman kokoustarjoiluja. Ministeriössä on myös pyritty kiinnittämään erityistä huomioita kokoustarjoilujen määrään. Koulutuspalveluihin sisäministeriön toimintamenoja käytettiin noin puolet edellisvuosina käytetystä määrästä (0,060 milj. euroa vuonna 2020 ja 0,112 milj. euroa vuonna 2019). Koulutukseen käytetyn euromäärän lasku johtui pääosin siitä, että ministeriön henkilökunta työskenteli lähes koko vuoden etänä Covid-19 -pandemian vuoksi ja suuri osa koulutuksista toteutettiin maksuttomina tai aiempaa edullisempina etäkoulutuksina ja osa koulutuksista peruttiin kokonaan. Merkittävimmät erät palvelujen ostoissa olivat talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot (0,205 milj. euroa) ja sekä valtionhallinnon ulkopuolelta ostetut että sisäiset asiantuntija- ja tutkimuspalvelut (0,150 milj. euroa).

Ministeriön toimintamenoista maksetut muut kulut (0,179 milj. euroa) pienenevät 80,1 % (0,755 milj. euroa) edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimpana syynä muiden menojen vähenemiseen oli Covid-19 -pandemian aiheuttama matkustuksen väheneminen. Ministeriön toimintamenoista maksettiin matkamenoja noin 0,740 milj. euroa edellisvuotta vähemmän.

Taulukko 14. Ministeriön toimintamenoista maksetut matkamenot vuosina 2018-2020 (euroa)

	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019–2020
Päivärahat, kotimaa	21 661	19 782	6 852	-12 930
Päivärahat, ulkomaa	68 884	68 400	11 652	-56 749
Kilometrikorvaukset	5 161	4 560	1 505	-3055
Matkustuspalvelut	710 045	793 138	125 557	-667 582
Matkamenot yhteensä	805 751	885 880	145 566	-740 315

Momentille 26.01.04 Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot myönnettiin vuoden 2020 talousarviossa 2,358 milj. euroa. Vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa momentilta vähennettiin 0,130 milj. euroa siirtona momentille 23.01.01. Vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa momentille lisättiin 0,005 milj. euroa palkkausten tarkistuksiin. Vuodelta 2019 siirrettyä määrärahaa oli käytettävissä 0,044 milj. euroa. Käytettävissä olleista määrärahoista (2,277 milj. euroa) käytettiin 1,996 milj. euroa vuonna 2020 ja vuodelle 2021 siirrettiin 0,281 milj. euroa.

Taulukko 15. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenojen (26.01.04) nettomenojen kehitys sisäministeriön kirjanpitoyksikössä vuosina 2018–2020 (euroa)

	Vuosi 2018	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019–2020
Tuotot	0	-99 579	-16 757	82 822
Aineet ja tarvikkeet	21	11 997	52 274	40 277
Henkilöstökulut	526	1 217 750	1 491 083	273 333
Vuokrat	4 010	126 566	205 099	78 533
Palvelujen ostot	13 958	115 494	168 499	53 005
Muut kulut	15 387	156 227	95 923	-60 304
Muut tiliryhmät	0	5 175	0	-5 175
Nettomenot yhteensä	33 902	1 533 630	1 996 121	462 491

Kriisinhallintakeskus siirrettiin 1.1.2019 alkaen Pelastusopiston kirjanpitoyksiköstä osaksi sisäministeriön kirjanpitoyksikköä. Tämän vuoksi momentin 26.01.04 vuoden 2018 toteuma sisäministeriön kirjanpitoyksikössä ei ole vertailukelpoinen vuosien 2019 ja 2020 toteumien kanssa. Kriisinhallintakeskuksen toteumat momentilla 26.01.04 vuoden 2018 ovat Pelastusopiston kirjanpitoyksikössä.

Momentilta 26.01.04 maksetut henkilöstökulut nousivat 0,273 milj. eurolla (noin 22,4 %). Syynä nousuun oli henkilötyövuosimäärän kasvaminen 4,4 henkilötyövuodelle edelliseen vuoteen verrattuna.

Momentilta 26.01.04 maksettujen vuokramenojen määrä kasvoi noin 62 % edelliseen vuoteen verrattuna. Syynä tähän oli se, että Kriisinhallintakeskus maksoi osan vuodesta vuokria sekä Kuopion että Helsingin toimitiloista.

Merkittävimmät erät palvelujen ostoissa momentilla 26.01.04 olivat ravitsemispalvelut (0,025 milj. euroa), painatuspalvelut (0,022 milj. euroa), siivouspalvelut (0,014 milj. euroa), ICT-käyttöpalvelut (0,013 milj. euroa) ja muut palvelut (0,019 milj. euroa). Muut kulut koostuvat pääosin matkustuspalveluiden ostoista (0,053 milj. euroa) ja muista matkustusmenoista.

Taulukko 16. Momentin 24.01.21.01 käyttö sisäministeriön kirjanpitoyksikössä vuosina 2019-2020 (euroa)

	Vuosi 2019	Vuosi 2020	Muutos 2019-2020
Tuotot	0	0	0
Aineet ja tarvikkeet	146 163	139 194	-6 969
Henkilöstökulut	11 567 234	11 690 310	123 076
Vuokrat	3 115	7 295	4 180
Palvelujen ostot	244 691	424 470	179 779
Muut kulut	2 046 393	1 791 217	-255 176
Muut tiliryhmät	66	0	-66
Nettomenot yhteensä	14 007 662	14 052 486	44 824

Sisäministeriön kirjanpitoyksiköllä oli käytössä 15,275 milj. euroa momentilla 24.01.21.01 Siviilikriisinhallinta. Määräraha oli ainoastaan Kriisinhallintakeskuksen käytössä. Määrärahasta käytettiin 14,052 milj. euroa ja sitä jäi käyttämättä 1,223 milj. euroa. Merkittävin osa määrärahasta (11,690 milj. euroa) käytettiin ulkomaille sijoitettujen asiantuntijoiden palkkausmenoihin ja muiden kustannusten korvauksiin (1,557 milj. euroa). Muita merkittäviä eriä olivat matkustuspalvelut (0,213 milj. euroa), työterveyspalvelut (0,198 milj. euroa) sekä aineet ja tarvikkeisiin (0,139 milj. euroa).

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot (1,387 milj. euroa) kasvoivat noin 51,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Toiminnan tuotoista 1,370 milj. euroa oli sisäministeriön tuottoja ja 0,017 milj. euroa oli Kriisinhallintakeskuksen tuottoja.

Merkittävin muutos tuotoissa oli muissa yhteistoiminnan kustannusten sisäisissä korvauksissa (1,205 milj. euroa), jotka olivat 1,006 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Muutos johtui pääosin siitä, että EUSA-rahastojen teknisen tuen vakinaistettujen henkilöiden palkat maksettiin sisäministeriön toimintamenoista ja ne veloitettiin sisäisinä veloituksina EUSA-rahaston momentilta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta (0,095 milj. euroa) olivat 0,041 milj. euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset EU:lta (0,009 milj. euroa) pienenevät 0,014 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Muut yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot (0,075 milj. euroa) pienenevät 0,143 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Toiminnan kulut olivat yhteensä noin 62,748 milj. euroa ja ne pienenevät noin 9,893 milj. eurolla (noin 13,6 %) edellisestä vuodesta.

Henkilöstökulujen määrä sisäministeriön kirjanpitoyksikössä (30,558 milj. euroa) kasvoi noin 1,625 milj. eurolla (noin 5,6 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökulujen nousu selittyy pääosin henkilötyövuosimäärän kasvulla. Sisäministeriön kirjanpitoyksikön henkilötyövuosimäärä nousi noin 7,2 htv:llä vuodesta 2019, josta sisäministeriön osuus oli 2,8 htv ja Kriisinhallintakeskuksen osuus oli 4,4 htv.

Ministeriön henkilöstökulut olivat 17,435 milj. euroa, mikä on noin 1,257 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kriisinhallintakeskuksen henkilöstökulut olivat 13,141 milj. euroa, josta 11,650 milj. euroa ulkomaille sijoitettujen asiantuntijoiden palkkauskuluja ja 1,491 milj. euroa sisäministeriön kirjanpitoyksikköön sijoitettujen Kriisinhallintakeskuksen henkilöiden palkkauksia.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön vuokramenot olivat noin 0,226 milj. euroa vuonna 2020 ja ne olivat noin 0,060 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Kriisinhallintakeskuksen osuus vuokrista oli noin 0,212 milj. euroa, joista suurin osa oli toimitilavuokria.

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä.

Palvelujen ostojen määrä (28,822 milj. euroa) laski edelliseen vuoteen verrattuna 10,675 milj. euroa. Palvelujen ostot sisältää edellisessä kappaleessa kuvatun mukaisesti yhteistoiminnan kustannusten korvaukset ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuudet. Palvelujen ostoista noin sisäministeriön osuus oli noin 28,256 milj. euroa ja Kriisinhallintakeskuksen osuus noin 0,566 milj. euroa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan sisäiset korvaukset (21,9 milj. euroa) olivat vuonna 2020 noin 7,0 milj. euroa pienemmät kuin edellisenä. Ero selittyy pääosin EUSA-rahastojen maksuosuuksien suuruuden vuosittaisella vaihtelulla. Yhteistoiminnan kustannusten sisäiset korvaukset (1,088 milj. euroa) olivat noin 1,01 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna.

Sisäministeriö maksoi vuonna 2019 koko hallinnonalan verkkopalvelu- ja infrastruktuuripalveluiden käytöstä noin 6,1 milj. euroa. Vuonna 2020 tätä maksua ei enää maksettu ministeriöstä, koska näitä menoja vastaavat määrärahat siirrettiin vuoden 2020 talousarviossa hallinnonalan virastojen toimintamenomenteille.

Tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalvelut (1,317 milj. euroa) olivat noin 1,01 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut (1,129 milj. euroa) nousivat noin 0,86 milj. euroa edellisestä vuodesta. Ravitsemispalvelujen määrä (0,839 milj. euroa) pieneni 111,5 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Muiden kulujen määrä (2,803 milj. euroa) pieneni 0,934 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Sisäministeriön osuus muiden kulujen määrästä oli noin 0,919 milj. euroa ja Kriisinhallintakeskuksen osuus oli noin 1,884 milj. euroa.

Suurin erä muissa kuluissa oli muut kustannusten korvaukset (1,557 milj. euroa), jotka olivat ulkomaille sijoitettujen Kriisinhallintakeskuksen asiantuntijoiden kustannusten korvauksia. Muut kulut (0,679 milj. euroa) sisälsivät muun muassa pelastustoimen koronavirusvarautumista aiheutuneita kustannuksia ja ministeriöltä veloitetuja EUSA-rahastojen Solid-kauden takaisinperintöjä. Matkustuspalvelujen määrä (0,406 milj. euroa) laski 1,228 milj. eurolla edellisestä vuodesta ja ulkomaan päivärahojen määrä (0,017 milj. euroa) laski 0,131 milj. euroa edellisestä vuodesta. Laskuun vaikuttivat sekä edellisen vuoden EU-puheenjohtajakausi ja siihen varautuminen sekä Covid-19 -pandemian vaikutus matkustamisen vähentymiseen.

Satunnaisiin kuluihin (13 721,11 euroa) on kirjattu Pakolaisrahastoa koskeva takaisinperintä ja GP+ -hankkeen tuoton palautus komissiolle.

Siirtotalouden tuotot (23,840 milj. euroa) olivat 5,574 milj. euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna. Siirtotalouden tuotot olivat komission rahoitusta EU:n sisäasioiden rahastoon. Siirtotalouden kulut (3,697 milj. euroa) olivat 0,116 milj. euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna.

1.6.4 Tase

Vuoden 2020 taseen loppusumma (10,794 milj. euroa) oli huomattavasti edellisen vuoden taseen loppusummaa (0,139 milj. euroa) korkeampi. Syynä tähän on se, että ministeriön yleiselle maksuliikemenotilille (19200800) tuli 21.12.2020 virheellisesti vuoden 2019 palosuojelumaksujen tilitys 11,390 milj. euroa, joka olisi kuulunut maksuliiketulotilille. Tämän vuoksi maksuliikemenotilin saldo vuoden lopussa oli 10,732 milj. euroa. Maksuliikemenotilin saldo on siirretty 13.1.2021 maksuliiketulotilille.

Taseen vastaavassa käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (0,011 milj. euroa) pysyivät aiempien vuosien suuruisina. Ministeriön taseeseen sisältyvät ainoastaan taide-esineet ja arvopaperit, muu omaisuus on siirretty vuonna 2015 valtioneuvoston hallintoyksikköön. Lyhytaikaisten saamisten määrä (0,050 milj. euroa) pienesi edellisestä vuodesta 0,076 milj. euroa. Lyhytaikaiset saamiset koostuvat pääosin myynti- ja laskutussaataavista.

Taseen vastattavissa lyhytaikaisen vieraan pääoman määrä (42,944 milj. euroa) nousi 2,396 milj. eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävin muutos lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa oli siirtovelkojen määrän (18,146 milj. euroa) nousu 3,44 milj. eurolla. Siirtovelat ovat pääosin EU:n sisäisen turvallisuuden rahastojen hankkeiden vuodelle 2020 kuuluvia maksuosuuksia, jotka on kirjattu vuoden 2020 menoksi sen mukaisina kuin virastot ilmoittivat kirjaavansa omissa kirjanpidoissaan kyseisten hankkeiden tuottoja vuodelle 2020.

Taseen lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan sisältyvä Palosuojelurahaston yhdystilin saldo 22,247 milj. euroa pieneni edellisestä vuodesta 0,968 milj. eurolla. Ostovelkojen määrä (1,141 milj. euroa) kasvoi 0,135 milj. euroa edellisestä vuodesta. Kirjanpitoyksiköiden välisten tilitysten määrä (0,752 milj. euroa) nousi 0,085 milj. eurolla edellisestä vuodesta ja edelleen tilittävien erien määrä (0,639 milj. euroa) nousi 0,046 milj. eurolla edellisestä vuodesta.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sisäministeriön sisäinen valvonta on järjestetty valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n (25.2.2000/217) edellyttämällä tavalla. Sisäministeriössä ja sen hallinnonalalla on sisäisen valvonnan järjestämisestä annettu määräys, jonka tarkoituksena on yhdessä muiden sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien säädösten, määräysten ja ohjeiden (mm. työjärjestys, taloussääntö ja riskienarvioinnin ja riskienhallinnan ohje) kanssa luoda asianmukaiset ja riittävät toimintaperiaatteet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyille. Sisäministeriön ja sen hallinnonalan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaperiaatteissa hyödynnetään soveltuvin osin yleisesti tunnettuja kansainvälistä COSO -sisäisen valvonnan viitekehystä ja ISO 31000:2009 riskienhallintastandardia.

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla varmistetaan, että ministeriössä on olemassa ja käytössä sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt. Sisäministeriön sisäinen valvonta

muodostuu ministeriön johdon suorittamasta valvonnasta ja toimintaprosesseihin sisältyvistä valvontamenettelyistä. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat jokaisen sisäministeriön työntekijän työtehtäviin. Jokainen henkilö vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta omien tehtäviensä osalta. Sisäinen valvonta on joka päiväisiä menettelyjä ja toimintoja, joiden avulla pyritään varmistamaan toiminnan tavoitteiden saavuttaminen lainmukaisesti ja tuloksellisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä johtaa ja niiden riittävydestä vastaa sisäministeriössä kansliapäällikkö tukenaan osastojen ja erillisyksiköiden päälliköt.

Kansliapäällikkö ja yhdessä osasto- ja erillisyksiköiden päälliköiden kanssa varmistaa, että ministeriössä luodaan riittävät sisäisen valvonnan rakenteet ja järjestelmät arvioimalla ja tarkastamalla säännöllisesti niiden toimivuutta ja tehokkuutta. Sisäministeriön hallinto- ja kehittämisosasto ohjaa sisäministeriön ja hallinnonalan sisäisen valvonnan toimintaperiaatteita ja koordinoi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin varmennustehtävässä ministeriön johdon tukena toimivat sisäisen tarkastuksen yksikkö sekä laillisuusvalvonta-toiminto.

Sisäministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö on organisatorisesti riippumaton ja se raportoi suoraan kansliapäällikölle. Sisäinen tarkastus toimii sisäisen tarkastuksen ohjesäännön puitteissa, noudattaen toiminnassaan sisäisen tarkastuksen kansainvälisesti hyväksytyjä ammattistandardeja, eettisiä sääntöjä ja soveltuvien osin hyvää julkishallinnon tilintarkastustapaa. Sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä, tuottaen tietoa siitä, onko ministeriössä sekä hallinnonalan virastoissa toimittu niille asetettujen edellytysten ja tavoitteiden mukaisesti, onko toimintaa kuvaava informaatio riittävää ja oikeaa sekä onko taloudenhoito ja toiminta toteutettu laillisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.

Ministeriön laillisuusvalvonta-asioiden ja ministeriölle osoitettujen kanteluiden käsittelystä vastaa ministeriön osastojen laillisuusvalvonta-toiminto. Laillisuusvalvonta on kohdennettua sisäistä valvontaa, jonka keskeisenä tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa kansalaisten luottamusta ministeriöön ja sen hallinnonalaan sekä tuottaa ministeriön ja virastojen johdolle oikeaa, ajantasaista ja riittävää tietoa toiminnan lainmukaisuudesta. Laillisuusvalvonnalla pyritään estämään ennalta mahdolliset virheet, mutta myös paljastamaan ja saattamaan asianmukaiseen menettelyyn virheellinen tai lainvastainen toiminta. Laillisuusvalvonnasta on annettu sisäministeriössä erillinen ohje.

Sisäministeriön riskienhallintajärjestelmän tavoitteena on vahvistaa sisäministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutusta ja seurantaa. Riskienhallinta pohjautuu sisäministeriön hallinnon alan riskienhallintapolitiikkaan. Riskienhallinnan perustana ovat ministeriön hallinnonalan yhteinen riskimalli. Sisäministeriössä on alkuvuodesta 2019 toteutettu kokonaisvaltainen riskien arviointi. Riskien arvioinnit on toteutettu arvi-

ointiryhmissä, joihin on osallistunut ministeriön eri toimialojen laaja-alainen asiantuntemus. Riskit alustavine hallintakeinoineen on arviointien jälkeen käsitelty ministeriön kansliapäällikön kanssa ja esitelty kansliapäällikön johtoryhmässä. Ministeriön kriittiset riskit on vastuutettu niitä koskevien toimialojen toimialan mukaisille osastoille ja virkamiehille, joiden tehtävänä on hallintakeinojen tarkempi määrittely ja toteutus. Ministeriön johdolle raportoidaan riskeistä säännöllisesti.

Sisäisen valvonnan arviointitapaa on vuodesta 2020 alkaen uudistettu sisäministeriössä. Arvioinnissa on otettu käyttöön COSO-viitekehykseen pohjautuva valtiovarain controller -toiminnon suosittelema sisäisen valvonnan arviointikehikko. Sisäisen valvonnan arviointi perustuu sisäministeriön hallinnon alan sisäisen valvonnan määräykseen. Sisäisen valvonnan arviointia on toteutettu kattavasti arviointikehikon avulla sisäministeriössä 2020 vuonna tammikuussa, marraskuussa ja joulukuussa hyödyntäen sähköistä työkalua. Arviointiin on osallistunut kattavasti ministeriön osastojen ja erillis-yksiköiden sekä keskeisten toimintojen edustus. Sisäisen valvonnan periaatteiden arviointi on esitelty ja käyty läpi kansliapäällikön johtoryhmässä tammikuussa 2021.

Sisäministeriön sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma perustuu ministeriön riskienhallinta-suunnitelmaan ja sisäisen valvonnan arviointitulokseen. Arviointi ei ole vertailukelpoinen 2019 ja aiempien vuosien kanssa, koska aiemmin arviointi oli tehty sisäisen valvonnan varmennuskarttaa hyödyntäen. Sisäministeriön sisäisen valvonnan tilan voidaan todeta säilyneen vakaana ja muutokset voidaan katsoa normaalisti vuosivaihteluksi. Sisäministeriön sisäisen valvonnan arviointi osa-alueittain:

- Ohjausympäristö on pääosin asianmukaisesti järjestetty, kehitettävää todettiin ohjeiden saatavuuden parantamisessa ja resurssien priorisoinnissa ja kohdentamisessa.
- Riskien arviointi on pääosin asianmukaisesti järjestetty, kehitettävää todettiin tavoitteiden mittaamisessa sekä riskienhallinnan edelleen kehittämisessä.
- Valvontatoimenpiteet on pääosin asianmukaisesti järjestetty, kehitettävää todettiin sääntöjen päivittämisessä ja poikkeusmenettelyjen kuvauksessa sekä valvontatoimien varmentamisessa.
- Tieto ja viestintä on pääosin asianmukaisesti järjestetty, kehitettävää todettiin uuden lainsäädännön edellyttämien velvoitteiden täytäntöönpanossa ja sääntöjen päivityksessä.
- Seurantatoimenpiteet on asianmukaisesti järjestetty, toiminnassa ei todettu puutteita.
- Vuonna 2021 sisäministeriössä keskeisiä kehittämiskohteita ovat sisäministeriön hallinnonalan ohjausmallin myötä rakentuneiden tulostavoitteiden mittaamisen ja vaikuttavuuden arvioinnin edelleen kehittäminen.

Sisäministeriön kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet. Sisäministeriön sisäinen tarkastus on käynyt kirjanpitoyksikön arviointi- ja vahvistuslausuman läpi ja toteaa, että lausumassa esitetty arvio vastaa sisäiselle tarkastukselle muodostunutta kuvaa ministeriön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

1.8 Arviointien tulokset

Kriisinhallintakeskuksen laatujärjestelmä arvioitiin ISO9001-standardin mukaisesti vuonna 2020 ja keskus sai johtamisjärjestelmäsertifikaatin. Arviointi keskittyi johtamiseen yleisesti ja koulutuspalveluihin erityisesti. Arvioinnissa ei havaittu poikkeamia ja järjestelmä todettiin standardinmukaiseksi tuloksella 4/5. Pääasiallinen parannettava osa-alue seuraavan auditointiin mennessä koski laatutavoitteiden- ja riskien trendiseurantaa.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.9.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Vuoden 2020 aikana ei havaittu virheitä ja väärinkäytöksiä.

1.9.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Vuoden 2020 aikana EU-osarahoitettujen hankkeiden ja toimien tarkastuksissa ja valvonnassa ei ole havaittu väärinkäytöksiä tai rikoksia, vaan kyse on ollut virheistä tai puutteista raportoinnissa, dokumentoinnissa ja menettelyissä, ml. rahoitus muista EU-lähteistä.

Sisäministeriö on tehnyt EU:n sisäasioiden rahastojen vastuuviranomaisena rahoittamiinsa hankkeisiin ja toimiin kahdeksan takaisinperintää, jotka olivat arvoltaan yhteensä 57 803,69 euroa (sis. korot). Yhden edellä mainitun takaisinperinnän osalta takaisinperintäpäätös on tehty loppuvuonna 2020, mutta saatava suoritetaan sisäministeriölle vuonna 2021 eräpäivän ollessa vuoden 2021 puolella.

Kaikissa takaisinperinnöissä kyse on hankkeille maksetun EU-osarahoitusosuuden palauttamisesta.

2 Sisäministeriön talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2020	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot		618,14	3 674	3 674,47	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	618,14	3 674	3 674,47	0,00	100
12. Sekalaiset tulot		32 929 528,93	34 651 645	26 057 107,15	-8 594 537,48	75
12.24.99.	Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	35 883,44	66 324	66 324,36	0,00	100
12.26.98.	EU:lta saatavat tulot	18 266 393,97	32 435 000	23 840 462,52	-8 594 537,48	74
12.26.99.	Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	1 800,00				
	12.26.99.3. Muut tulot	1 800,00				
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	14 625 451,52	2 147 347	2 147 346,52	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot		2 974	2 973,75	0,00	100
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset		626,47				
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	626,47				
Tuloarviotilit yhteensä		32 930 773,54	34 655 319	26 060 781,62	-8 594 537,48	75

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	426 878,25	69 118	69 118,32		69 118,32	0,00	2 687,54	71 805,86	71 805,86	0,00
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)	66 794,70	69 118	69 118,32		69 118,32	0,00		69 118,32	69 118,32	
23.01.03.1. Euroopan unionin kansal- listen asiantuntijoiden palkkausmenot	66 794,70	69 118	69 118,32		69 118,32	0,00		69 118,32	69 118,32	
23.01.24. Suomen EU-puheenjohtajuus (S2)	358 500,00		0,00		0,00	0,00	2 687,54	2 687,54	2 687,54	
23.01.24.1. Lisähenkilöstön palkkaus- menot sekä muut kulutusmenot (EK)	358 500,00		0,00		0,00	0,00	2 687,54	2 687,54	2 687,54	
23.01.29. Arvonlisäveromenot (A)	1 583,55									
24. Ulkoministeriön hallinnonala	14 143 877,18	15 313 883	14 091 369,55		14 091 369,55	1 222 513,46	100 000,00	100 000,00	50 000,00	50 000,00
24.01.29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	36 215,60	38 883	38 883,01		38 883,01	0,00				
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	36 215,60	38 883	38 883,01		38 883,01	0,00				
24.10.21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (K)	14 007 661,58	15 275 000	14 052 486,54		14 052 486,54	1 222 513,46				
24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	14 007 661,58	15 275 000	14 052 486,54		14 052 486,54	1 222 513,46				
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	100 000,00	0				0,00	100 000,00	100 000,00	50 000,00	50 000,00
26. Sisäministeriön hallinnonala	74 118 493,73	57 493 604	22 089 107,03	34 607 813,64	56 696 920,67	796 682,98	49 688 407,82	103 566 907,82	46 954 987,38	54 464 573,92
26.01.01. Sisäministeriön toimintamenot (S2)	14 447 000,00	15 072 000	12 342 399,43	2 729 600,57	15 072 000,00	0,00	2 723 762,43	17 795 762,43	14 991 317,77	2 729 600,57
26.01.01.1. Toimintamenot (KPY)	14 007 000,00	14 822 000	12 342 399,43	2 479 600,57	14 822 000,00	0,00	2 304 765,84	17 126 765,84	14 647 165,27	2 479 600,57
26.01.01.2. Tutkimustoiminta (KPY)	250 000,00	250 000	0,00	250 000,00	250 000,00	0,00	228 996,59	478 996,59	228 469,43	250 000,00
26.01.01.3. Rahoitusoikaisut (EK) (enintään)	190 000,00						190 000,00	190 000,00	115 683,07	0,00

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.01.04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (S2)	1 461 000,00	2 233 000	1 952 074,16	280 925,84	2 233 000,00	0,00	44 046,87	2 277 046,87	1 996 121,03	280 925,84
26.01.04.1. SKH kot. valm. yhteensovittaminen (KPY)	20 000,00	25 000	59,25	24 940,75	25 000,00	0,00	4 667,50	29 667,50	4 726,75	24 940,75
26.01.04.2. CMC:n toimintamenot (KPY)	1 441 000,00	2 208 000	1 952 014,91	255 985,09	2 208 000,00	0,00	39 379,37	2 247 379,37	1 991 394,28	255 985,09
26.01.20. Tietohallinnon yhteiset menot (S2)	7 929 000,00	1 274 000	5 665,85	1 268 334,15	1 274 000,00	0,00	1 775 714,01	3 049 714,01	1 781 379,86	1 268 334,15
26.01.24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (S3)	43 165 000,00	27 967 000	3 529 001,07	24 437 998,93	27 967 000,00	0,00	42 595 123,34	70 562 123,34	26 201 976,30	44 294 759,21
26.01.24.1. AMIF (KPY)	20 520 000,00	10 000 000	1 484 673,95	8 515 326,05	10 000 000,00	0,00	24 617 743,65	34 617 743,65	14 455 127,34	20 162 616,31
26.01.24.2. ISF-B (KPY)	20 845 000,00	14 467 000	991 515,74	13 475 484,26	14 467 000,00	0,00	15 966 878,62	30 433 878,62	9 485 033,30	20 948 845,32
26.01.24.3. ISF-P (KPY)	0,00	2 200 000	1 029 447,39	1 170 552,61	2 200 000,00	0,00	7 221,66	2 207 221,66	1 036 669,05	1 170 552,61
26.01.24.4. EUSA Tekninen tuki (KPY)	1 300 000,00	1 300 000	23 363,99	1 276 636,01	1 300 000,00	0,00	1 388 279,41	2 688 279,41	1 175 534,44	1 512 744,97
26.01.24.5. Solid (KPY)	500 000,00						615 000,00	615 000,00	49 612,17	500 000,00
26.01.25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (S3)		3 500 000	51 863,24	3 448 136,76	3 500 000,00	0,00		3 500 000,00	51 863,24	3 448 136,76
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	1 995 193,13	809 104	809 103,65		809 103,65	0,00				
26.01.66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (A)	761 273,96	910 000	729 355,85		729 355,85	180 644,15				
26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot (S2)	385 000,00	176 500	0,00	176 500,00	176 500,00	0,00	149 716,55	326 216,55	145 523,77	176 500,00
26.10.01.4. Sisäministeriön menot (KPY)	385 000,00	176 500	0,00	176 500,00	176 500,00	0,00	149 716,55	326 216,55	145 523,77	176 500,00
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (S2)	3 125 000,00	3 506 000	1 272 946,97	2 233 053,03	3 506 000,00	0,00	2 262 066,91	5 768 066,91	1 532 092,10	2 233 053,03
26.30.01.2. Muut pelastustoimen toimintamenot (KPY)	1 025 000,00	956 000	763 317,22	192 682,78	956 000,00	0,00	238 819,51	1 194 819,51	1 002 136,73	192 682,78
26.30.01.4. Pelastustoimen uudistaminen/ICT (KPY)	2 000 000,00	1 950 000		1 950 000,00	1 950 000,00	0,00	1 950 817,58	3 900 817,58	0,00	1 950 000,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.30.01.5. Pelastustoimen lähialueyh- teistyö (KPY)	100 000,00						72 429,82	72 429,82	20 325,62	0,00
26.30.01.6. Pelastustoimen koronavi- rusvarautuminen (KPY)		600 000	509 629,75	90 370,25	600 000,00	0,00		600 000,00	509 629,75	90 370,25
26.30.20. Erytymenot (A)	550 026,64	1 896 000	1 279 961,17		1 279 961,17	616 038,83				
26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (S2)	300 000,00	150 000	116 735,64	33 264,36	150 000,00	0,00	137 977,71	287 977,71	254 713,31	33 264,36
26.40.01.2. Maahanmuuttohallinnon kehittäminen (KPY)	300 000,00	150 000	116 735,64	33 264,36	150 000,00	0,00	137 977,71	287 977,71	254 713,31	33 264,36
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	13 409 683,63	110 706	110 705,51		110 705,51	0,00	13 367 000,00	13 367 000,00	1 505 084,86	11 861 915,14
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	5 723,63	102 711	102 710,51		102 710,51	0,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (A)	3 960,00	7 995	7 995,00		7 995,00	0,00				
28.70.05. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelas- tustoimen palveluiden kehittämisen tuki ja ohjaus sekä julkisen hallinnon tuottavuuden edistäminen (S3)	13 400 000,00						13 367 000,00	13 367 000,00	1 505 084,86	11 861 915,14
28.70.05.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelas- tustoimen palveluiden kehittämisen tuki ja ohjaus sekä julkisen hallinnon tuottavuuden edistäminen	11 000 000,00						10 982 000,00	10 982 000,00	943 172,89	10 038 827,11
28.70.05.4. Pelastustoimen uudistus (EK) (varattu)	2 400 000,00						2 385 000,00	2 385 000,00	561 911,97	1 823 088,03
Määrärahatilit yhteensä	102 098 932,79	72 987 310	36 360 300,41	34 607 813,64	70 968 114,05	2 019 196,44	63 158 095,36	117 105 713,68	48 581 878,10	66 376 489,06

3 Sisäministeriön tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2020 - 31.12.2020		1.1.2019 - 31.12.2019	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 080,00		1 560,00	
Muut toiminnan tuotot	1 384 903,90	1 386 983,90	<u>913 468,42</u>	915 028,42
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	319 340,83		288 691,30	
Henkilöstökulut	30 577 833,72		28 953 049,78	
Vuokrat	225 764,29		165 801,35	
Palvelujen ostot	28 822 436,85		39 497 364,88	
Muut kulut	2 802 658,75	<u>-62 748 034,44</u>	3 736 753,39	<u>-72 641 660,70</u>
JÄÄMÄ I		-61 361 050,54		-71 726 632,28
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	5,00		641,46	
Rahoituskulut	<u>0,00</u>	5,00	<u>-655,32</u>	-13,86
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	0,00		466,71	
Satunnaiset kulut	<u>-13 721,11</u>	<u>-13 721,11</u>	<u>0,00</u>	<u>466,71</u>
JÄÄMÄ II		-61 374 766,65		-71 726 179,43
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>23 840 462,52</u>	23 840 462,52	<u>18 266 393,97</u>	18 266 393,97
Kulut				
Paikallishallinnolle	1 551 557,93		2 068 515,16	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 636 584,84		1 254 199,94	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	729 355,85		761 273,96	
Muut siirtotalouden kulut	<u>50 000,00</u>	<u>-3 967 498,62</u>	<u>0,00</u>	<u>-4 083 989,06</u>

	1.1.2020 - 31.12.2020		1.1.2019 - 31.12.2019	
JÄÄMÄ III		-41 501 802,75		-57 543 774,52
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot		3 674,47		618,14
Suoritetut arvonlisäverot		<u>-961 415,76</u>	<u>-957 741,29</u>	<u>-2 058 928,58</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-42 459 544,04</u>		<u>-59 602 703,10</u>

4 Sisäministeriön tase

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>4 204,70</u>	4 204,70	<u>4 204,70</u>	4 204,70
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		11 907,20		11 907,20
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 800,00		260,00	
Siirtosaamiset	35 471,09		119 955,36	
Muut lyhytaikaiset saamiset	12 963,57		5 427,06	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	<u>50 234,66</u>	<u>1 000,00</u>	<u>126 642,42</u>
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>10 732 302,54</u>	<u>10 732 302,54</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		10 732 302,54		126 642,42
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>10 794 444,40</u>		<u>138 549,62</u>

	31.12.2020		31.12.2019	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-9 948 990,96		-9 948 990,96	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-30 460 021,13		-15 875 477,89	
Pääoman siirrot	50 719 254,25		45 018 159,86	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-42 459 544,04</u>	-32 149 301,88	<u>-59 602 703,10</u>	-40 409 012,09
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Talousarvion ulkopuolelle olevien valtion rahastojen yhdystilit	22 246 797,08		23 215 123,92	
Saadut ennakot	19 814,89		17 001,72	
Ostovelat	1 141 123,24		1 005 494,54	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tililykset	751 568,47		665 697,78	
Edelleen tilittävät erät	638 773,70		592 475,47	
Siirtovelat	18 145 668,90		14 708 600,87	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>0,00</u>	<u>42 943 746,28</u>	<u>343 167,41</u>	<u>40 547 561,71</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		42 943 746,28		40 547 561,71
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>10 794 444,40</u>		<u>138 549,62</u>

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöslaskelmien liitteet

- Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus
- Liite 2 Nettotuetut tulot ja menot
- Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5 Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut
- Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat
- Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat
- Liite 12 Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
- Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14 Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat
- Liite 15 Velan muutokset
- Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten vaikutukset

Kriisinhallintakeskus siirrettiin 1.1.2019 alkaen Pelastusopistosta osaksi sisäministeriön kirjanpitoyksikköä.

Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta siirrettiin 1.1.2019 alkaen ympäristöministeriön hallinnonalta sisäministeriön hallinnonalalle momentille 26.01.25.

Siirroilla on vaikutusta ministeriön käytössä oleviin määrärahoihin ja niiden käyttöön, htv-määriin, tuotto- ja kululaskelmaan, taseeseen sekä myös tilinpäätöksen liitteisiin.

2. Valuuttakurssi, jolla ulkomaanrahamääräiset velat ja saamiset sekä muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi

Kirjanpitoyksikkö kuuluu Valtiokonttorin keskitettyjen valuuttatilien käyttäjiin, ja järjestelmään kuuluvien valuuttojen maksut maksetaan Valtiokonttorin pankkitileiltä, ja näihin valuuttoihin liittyvät kurssierot kirjautuvat Valtiokonttorille.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja –asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

Ministeriön palkkakulujen jaksotus on tehty ottamalla vuoden 2020 kirjanpitoon vain vuoden 2020 loppuun mennessä maksetut palkat. Jaksotus on tehty vastavalla tavalla jo edellisen vuoden tilinpäätöksessä.

EU:n sisäisen turvallisuuden rahastojen hankkeiden vuodelle 2020 kuuluvat mak-suosuudet on kirjattu sisäministeriössä vuoden 2020 menoksi sen mukaisina kuin virastot ovat ilmoittaneet kirjaavansa omissa kirjanpidoissaan kyseisten hankkeiden tuottoja vuodelle 2020.

Muutoin menot on kohdennettu suoriteperusteisesti (toimintamenot) tai maksatuspäätösperusteisesti (siirtotalouden menot).

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuneet tuotot ja kulut sekä talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Valtiovarainministeriön määräyksen TM 1603, VM/23/00.00.00./2016 mukaan tilinpäätöksen liitteellä 1 esitetään aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä. Sisäministeriö ei esitä tässä kohdassa sellaisia eriä, jotka ovat suuruudeltaan alle 5 000 euroa.

ePassi Payments Oy:n 5 683,96 euron suuruinen lasku työntekijöiden Sporttipassin käyttömaksuista ajalta 1.1.-31.12.2019 on kirjattu vuoden 2020 kuluksi tositenumerolla XA-1200000019.

Centro Amministrativo di Intendenza poliisikoulutusoperaation kuljetus/majoituskustannuksista ajalta 1.7.2019-31.12.2019 maksettu 9 052,00 euroa on kirjattu vuoden 2020 kuluksi tositenumerolla XA-1200000092.

Ahvenanmaan valtionviraston 8 285,85 euron suuruinen lasku oikeuslääketieteellisistä tutkimuksista ja ruumiinkuljetuksista joulukuulta 2019 on kirjattu vuoden 2020 menoksi tositenumerolla XA- 1200000106.

Savantum Oy:n 9 759, 50 euron suuruinen lasku satelliittipuhelimen kuukausimaksuista 3-12/2019 on kirjattu vuoden 2020 kuluksi tositenumerolla XA-1200000514.

Poliisihallituksen 13 250,21 euron suuruinen lasku Actan ylläpidosta vuoden 2019 viimeiseltä neljännekseltä on kirjattu vuoden 2020 menoksi tositteella YA-1200000626.

Air Navigation Services Finlandin 490 368,47 euron suuruinen lasku vuonna 2019 toteutuneista ilma-aluskaluston käytön menoista on kirjattu vuoden 2020 kuluksi tositenumerolla XA-1200000643.

Sisäministeriö teki 15.1.2020 hankkeeseen SMDno-2016-1566 rahastojen vastuuviranomaisena 8 857,21 euron suuruisen takaisinperintäpäätöksen vuosina 2018-2020 liikaa maksetun rahaston tuen osuudesta. Takaisinperintä on kirjattu vuodelle 2020 menon oikaisuksi tositteella YA-1000000051.

5. Selvitys tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen

Yhteistoiminnan kustannusten korvausten ja yhteisrahoitteen toiminnan rahoitusosuuksien tilien numerointi ja sijainti tilikarttahierarkiassa muuttuivat vuoden 2020 alussa. Tilien kertymät raportoidaan tuotto- ja kululaskelmassa tilikarttahierarkian mukaisesti laskelman rivillä Palvelujen ostot. Aiemmin nämä erät on esitetty omalla rivillään Sisäiset kulut. Tuotto- ja kululaskelmassa esitetyt vuoden 2019 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2020 käytäntöä.

6. Selvitys tilinpäätöksen jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin, kun niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Ministeriön yleiselle maksuliikemenotilille (19200800) tuli 21.12.2020 virheellisesti vuoden 2019 palosuojelumaksujen 2020 tilitys 11 390 173,18 euroa, joka olisi kuulunut maksuliiketulotilille. Tämän vuoksi maksuliikemenotilin saldo vuoden lopussa oli 10,732 milj. euroa. Maksuliikemenotilin saldo on siirretty 13.1.2021 maksuliiketulotilille.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2020 määrärahojen		Tilinpäätös 2020	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2020	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2020	Käyttö vuonna 2020 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.01.01. Sisäministeriön toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	15 190 494,01	15 472 000	13 634 751,05		16 364 351,62				16 283 669,39	
	Bruttotulot	743 494,01	400 000	1 292 351,62		1 292 351,62				1 292 351,62	
	Nettomenot	14 447 000,00	15 072 000	12 342 399,43	2 729 600,57	15 072 000,00	0,00	2 723 762,43	17 795 762,43	14 991 317,77	2 729 600,57
26.01.04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (Siirtomäärä- raha 2 v)	Bruttomenot	1 560 578,66	2 243 000	1 968 831,24		2 249 757,08				2 012 878,11	
	Bruttotulot	99 578,66	10 000	16 757,08		16 757,08				16 757,08	
	Nettomenot	1 461 000,00	2 233 000	1 952 074,16	280 925,84	2 233 000,00	0,00	44 046,87	2 277 046,87	1 996 121,03	280 925,84
26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	385 000,00		0,00		176 500,00				145 523,77	
	Bruttotulot	0,00		0,00		0,00				0,00	
	Nettomenot	385 000,00	176 500	0,00	176 500,00	176 500,00	0,00	149 716,55	326 216,55	145 523,77	176 500,00
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	3 191 401,15		1 347 737,82		3 580 790,85				1 606 998,55	
	Bruttotulot	66 401,15		74 790,85		74 790,85				74 906,45	
	Nettomenot	3 125 000,00	3 506 000	1 272 946,97	2 233 053,03	3 506 000,00	0,00	2 262 066,91	5 768 066,91	1 532 092,10	2 233 053,03
26.40.01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toiminta- menot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	300 000,00		116 735,64		150 000,00				254 713,31	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	300 000,00	150 000	116 735,64	33 264,36	150 000,00	0,00	137 977,71	287 977,71	254 713,31	33 264,36

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Sisäministeriöllä ei ole ilmoitettavaa liitteelle 3.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
26. Sisäministeriön hallinnonala		2 147 346,52
Vuosi 2018		65 387,83
26.01.24.5. Solid (KPY)	65 387,83	
Vuosi 2019		2 081 958,69
26.01.01.2. Tutkimustoiminta (KPY)	527,16	
26.01.01.3. Rahoitustoiminta (EK) (enintään)	74 316,93	
26.10.01.4 Sisäministeriön menot (KPY)	4 192,78	
26.30.01.4. Pelastustoimen uudistaminen/ICT (KPY)	1 950 817,58	
26.30.01.5. Pelastustoimen lähialueyhteistyö (KPY)	52 104,20	
26.40.01.2. Maahanmuuttohallinnon kehittäminen (KPY)	0,04	
Pääloukat yhteensä		2 147 346,52
Vuosi 2018		65 387,83
Vuosi 2019		2 081 958,69

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2020	2019
Henkilöstökulut	25 728 476,29	24 428 837,06
Palkat ja palkkiot	25 089 474,04	24 160 092,71
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	639 002,25	268 744,35
Henkilösivukulut	4 849 357,43	4 524 212,72
Eläkekulut	4 307 483,31	4 180 378,94
Muut henkilösivukulut	541 874,12	343 833,78
Yhteensä	30 577 833,72	28 953 049,78
Johdon palkat ja palkkiot, josta	630 492,66	624 821,60
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	4 540,00	3 900,00
Johto	1 680,00	960,00
Muu henkilöstö	2 860,00	2 940,00

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen muutokset ja niiden perusteet

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 6.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 7.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 8.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 9.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2020					31.12.2019		
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus %	Myynti- oikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet		10 054,33	7 702,50			0,00	9 592,18	7 702,50
Aktia Oyj	1 027	10 054,33	7 702,50			0,00	9 592,18	7 702,50
Osakkeet ja osuudet yhteensä			7 702,50			0,00		7 702,50

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Sisäministeriöllä ei ole oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2020	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1-5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				10 732 302,54			10 732 302,54
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	10 732 302,54	0,00	0,00	10 732 302,54

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 12: Valtiotakaukset ja -takuut ja monivuotiset vastuut

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 12.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 13.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Palosuojelurahasto	22 247 682,07	Palosuojelurahaston varoja käytetään palo- ja pelastustoimen edistämiseen. Palosuojelurahaston varat muodostuvat palovakuutusmaksuista perittävistä palosuojelumaksuista.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 15.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 16.

Sisäministeriön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sisäministeriöllä ei ole esitettävää liitteelle 17.

6 Allekirjoitukset

Tilinpäätösasiakirjan hyväksyminen

Olemme tänään hyväksyneet sisäministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2020 tilinpäätöksen.

Helsingissä 26.2.2021

Sisäministeri

Maria Ohisalo

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . .2021

Johtava tilintarkastaja

Mika Limola



Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi